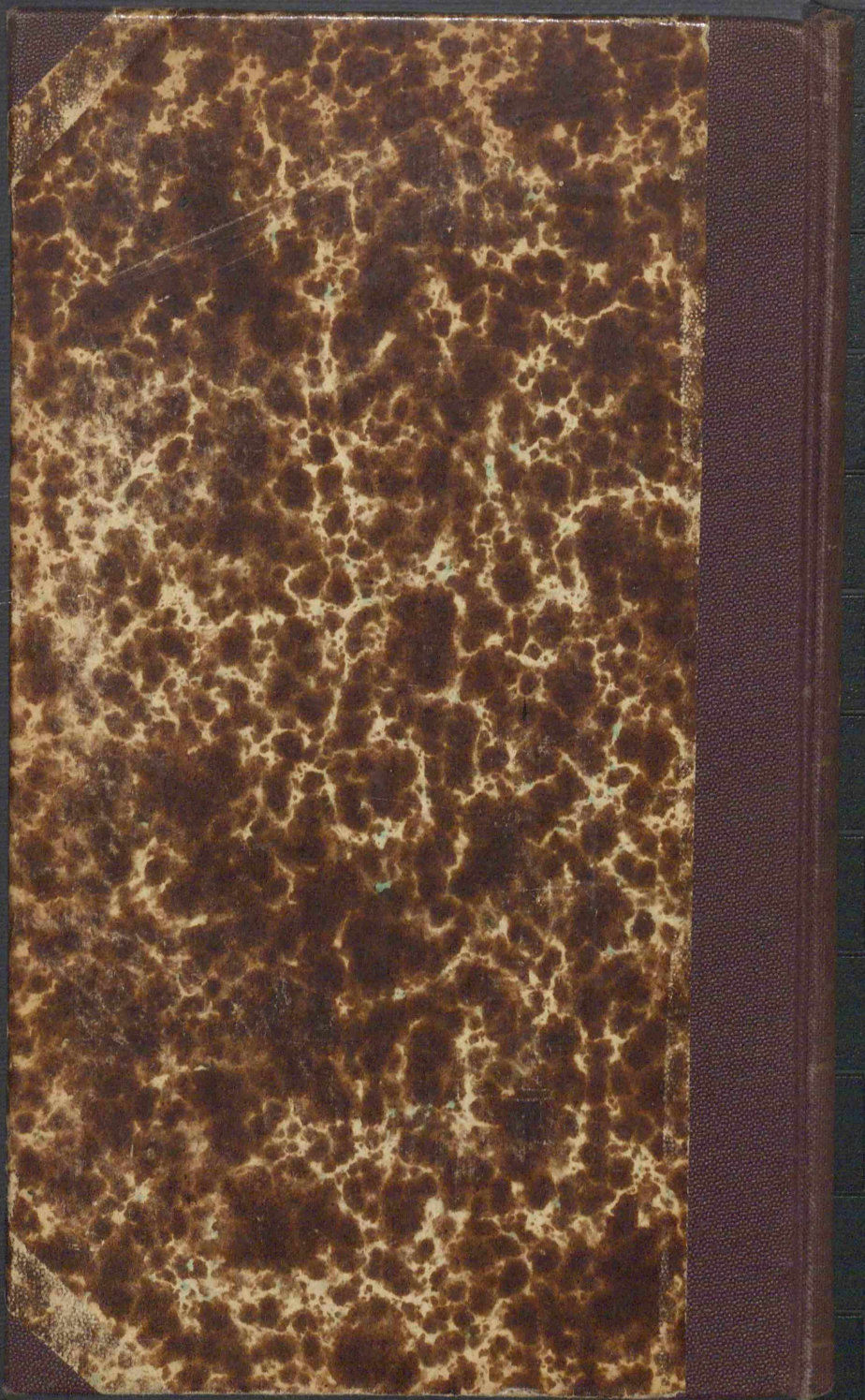

B

422.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 422

ספר
מגילת יוחסין

מרכיני הגאון האלהי מהר"ל מפראג זצ"ל

עם שלשלת היחוס של הגאון הקדוש מהר"ר פינחס איש הורוויץ
בעל ההפלאה ושלשלת היחוס של המהרש"א ז"ל :

יצא לאור על ידי

נח חיים ב"ר משה זלה"ס .

ווארשא

בדפוס א. בוימריטטער וחתנו ג. נאנשאר ביעלינסקע גומער 16

שנת תרמ"ט לפ"ק .

Мегилатъ Юхсинъ

съ прибавленіемъ Гевурасъ Ари

соч. НОАХЪ ХАИМА ЛЕВИИА.

Типо-Лит. Баумриттера и Гонсіора Бѣлянская 16.

ВАРШАВА.

—
1889.

Дозволено Цензурою
Варшава 30 Мая 1889 г.

Печатано въ Тип. В. Тиля въ Варшавѣ, Мыльная 7.

מגילת יוחסין

שלשלת היחוס. ופרשת יקר. הגאון המופלא. יחיד בדורו. המקובל האלקי. הוא מלאך ה' צבאות. אר' דבי עילאי. מופת הדור. כ"ש אדונינו מורינו ורבינו. רבי יהודה ליווא זלה"ה. אב"ד ור"מ דק"ק פראג. הנקרא בשם מהר"ל מפראג חומר מגזע ישי. ונצר משרשי משפחת בית דוד המלך ע"ה. עם שלשלת היחוס של חתנו הגאון המופלא כ"ש ר' יצחק הכהן זלה"ה :

חיבר איש נבון וחכם ומופלג מוה' מאיר פערעליש. ממשפחתו של הגאון הנ"ל. לבקשת הזקן הרב המופלא ומופלג מוה' ישעיה כ"ץ. אחי הגאון הגדול המפורסם מוה' נפתלי כ"ץ. בעהמ"ח ס' סמיכת חכמים. נכדי הגאון מהר"ל מפראג : והי' זה המגילת יוחסין מחובר לס' משה של הגאון המקובל מוה' משה כ"ץ. ר"מ דק"ק פרעמסלא. בנו של הרב ר' ישעיה הנ"ל :

ומפני כי שם הגאון הזה, חזיב ויקר צפי כל כוגי ספריו, כנעשים בתבונה ונדעת אלכיס. לזה כעליתי כמנ"י הזאת שנית על מזה ד"פ, עם הוכחות רבות, קראתיו בשם גבורת ארי שבו יבואר סילוכו בקודם וזכרון כל הזכריו, עם העתקת דבריו הקדושים אשר ילכו כסם על סדר הלימוד ואופני קניית התורה ויראת ה' ית' :

והנה זה כ"ה שנים אשר דפסתיה. וקפצו עליה זביני. ועתה יבקשוה ולא נמצא. לכן העליתי עוד הפעם על זבח הדפוס עם הוספות דברים יקרים. וגם הוספתי שלשלת היחוס ממשפחת הורוויץ הנוגע למטעי קודש האחים הנאונים כו' מוהר"ר ר"ר שמעלקא ומוהר"ר ר' פנחס הורוויץ זצלה"ה בעהמ"ח ההפלאה והמקנה. וגם זולדות הגאון וכו' רבינו מהרש"א זצ"ל כפי ששלח לי הגאון מוה' יוסף לעווינשטיין האבד"ק סראצק. והרב הגביר הנודע למשגב. וגדול שמו ר' שלמה באבער מלבוב נ"י. צא לאור ע"י נח חיים ב"ר משה ז"ל, בעהמ"ח מס' אבות ותולדותיהן.

ה ס כ מ ת

הרב תנאון הגדול החסיד וצדיק מפורסם ע"ה פ"ה כ"ש מוה'

ישעיה מושקאט נר"ו אב"ד דק"ק פראנא

מי חרש אשר לא שמע את שם הגדול של הגאון המופלא איש
אלהים קדוש. כ"ש רבינו מהר"ל מפרא"ג זללה"ה. אשר כל
ניב שפתים ילאה להביע תפארת גדולתו. ואת רבבות נפלאות ואלפי
ישועות שעשה לדורו בזרוע עוזו. ומי עיור אשר לא ראה את אור
חיבוריו הנפלאים אשר כלפיד יבער בחדרי לבות ההוגים בס. ותיך
מי לא מעם את הלך הדבש אשר תחת לשונו הקדוש, לכן מי אשר
לא ירצה להתחקות על שרשי אדם הגדול כמוהו. אשר יצא חומר
משורש ישי ונצר מגזע דוד המלך. ומי אשר לא יוקיר את תולדות
גבר חכם ואיש מופת הלזה. ע"כ ראוי להחזיק טובה להמופלג
מהו נח חיים במהו משה מקאברין. אשר הביא לנו ס' מגילת
יוחסין שהעלה על מזבח הדפוס. בו שלשלת היחוס של הגאון הנ"ל.
עם תוספות מרובה אשר אסף מלא חפנים מאת אשר ראה עינו
בשאר ספרים המספרים שבחי הגאון הנ"ל ואספם כעמיר גורנה.
וגם יצא לבאר את דרך הגאון בחבוריו. ולהשמיע את קול הגאון ז"ל
אשר כאריה בחבוריו ישאג על דרכי התורה והיראה שגדרו חז"ל.
שנפרצה בהם פרצות אשר עד היום עדיין המכשלה תחת רבים.
לכן מהראוי לכל איש אשר רשפי אש אהבת הגאון וחיבוריו הקדושים
תוקד בבתי נפשו. יביא הס' הזה מעט הכמות ורב האיכות אל
ביתו. למען יהיה בעל השמועה עומד לנגד עיניו בעת לימודו
בחבוריו. ואנכי מזהיר לבל יסיג איש גבולו להדפיסו בלא רשותו.
דברי המדבר למען כבוד הגאון ז"ל. יום ד' י"ג טבת תרכ"ד לפ"ק:

הק' ישעיה מושקאט חופ"ק פראנא

נודע ביהודה ובישראל גלוי ומפורסם . את אשר פעל ועשה איש
 חי רב פעלים . חד מן קמאי . הגאון הגדול החכם האלהי .
כ"ש טוה' יהודה ב"ר בצלאל זצלה"ה הנקרא בשם **מהר"ל**
מפראג . בחיבוריו הקדושים אשר חיבר . במ האיר מסילות
 בלבב דורש איה מקום אור תורה ונר מצוה . והורה גבר דרך
 החיים . ונתיבות אל מות . ולימד דעת את העם אמונת אומן . שכימי
 צאתם ממצרים אשר ראו אז עין בעין גבורות ה' וידו החזקה . כן
 יראנו נפלאות באחרית הימים . ולא ימוש ה' עמו . ולא ישקר נצח
 ישראל . הגדיל תפארת ישראל . הפליא לבאר חכמת חכמים באר
 היטב וגלוי . אין דבר יקר וקדוש אשר לא נפח בקרבו נשמת חיים .
 להחיות לב התוגים בו . ברוח חכמה ודעת ורוח אלהים חיים אשר
 בפי הו"ל . באמרותיהם הטהורות . כי הוא חקר אלהי מצא . וארובות
 אור ממרום נפתחו לו . ובא עד עומק חכמתם אשר העלימם ויכסם .
 בענני הפליאות ובעבי החידות סתרו למו . ורוח קדשו עברה
 ותמהרם (6) ופרש אור ביאורו עליהם אור חדש אשר לא ראהו
 איש מכמה דורות שלפניו . והוא ידע את דרכו והוא הבין את
 מקומו . ובאורו נראה אור שמש הו"ל . כי כל כי לא אנם להם
 וכל חכמה כל מדע לא עממום (3) וכל דבריהם אמת . וחכמה
 אלהות (ג) ומשפט ישר (ד) ובכל כחו עבד ושמר להשכיל דבריהם
 איך הם חיים במוציאיהם ומקורם בחכמת האמת . כי הוא חכם אוצר
 המזימה צופה תעלומת מצפוניהם אשר אצרו ליושבי לפני ה' ולמכסה
 עתיק (ה) והוא ארח להברה הנגלה והסוד להיות תמים יחידיו
 כי

(א) ז"ל בהקדמתו לס' ד"ח . ואם לא היו הדברים האלה אשר צאו צביאור
 הזה דברים צדוקים שכך פי' דברי חכמים אשר הפירוש מעיד על
 עגמו לא נכנסו צדו . וכן דרכו אחר כל פירוש שפירש מאמר חז"ל לסיים
 ופירוש זה ברור . ואין פי' זולת זה . וכיוצא .
 (ב) ז"ל תלמידו הגאון בעל זמח דוד בספרו נחמד ונעים על חכמת החכמה :
 גם בזמנינו זה הפליג בזה מורי הרב הגדול ר' ליוואי שיחיה בספרו
 באר הגולה בבאר הששי על דברים רבים הגמלאים בדברי חז"ל אשר בתחילת
 השקפה נראין נפלאים ותמוהים ורחוקים מן האמת ומן השכל . הוא כתב
 עליהם פירוש וישוץ נאה ע"כ . וע' בס' נתיבות עולם נתיב התורה פ"ח :
 (ג) ז"ל צה"ג באר ה' . אין חכמתם דומה לחכמת חכמי עכו"ם כי הם אף
 כי היו חכמים לא היה חכמתם רק שכל האנושי אבל חכמתו חכמתם
 חכמה פנימית סתרי החכמה מה שידעו עפ"י הקבלה מרצם ורצם מרצם עד
 הנביאים ועד מרע"ה וע"ש בבאר ז' :

(ד) ע' שם באר ז' ובאר ז' :
 (ה) והוא ית' יספר בעדנו שפחתנו סתח לאוצרי החכמה ומממוני המדרש
 וכל אלו דברים הם מקובלים מפי ספרים מלפני החכמה אשר
 עמדנו שם על עיקר דברי חכמים ולהם לבדם נגלו סודי התורה והחכמה :

(ו) כי פי שנים ברוח קדשו המדבר אלינו. הנגלה מהם הם ביאור נפלא בפנים חדשות על אגרות חז"ל, אשר חידש בשכל אלקי בלא שום עור מהקדמות מפרשים אחרים. ומכ"ש שם חכמים אחרים לא יזכר ע"פ (ז) כ"א הכל מיד ה' עליו השכיב שפע חכמה. וכמעין מעצמו גבר שטף ועבר. ויותר מאשר כתב על הספר השאיר אחריו ברכה את אשר לא נגלה לנו (ח) ובתוך דבריו הנגלים רצוף אהבה מסוד ה' ליראיו וסתרי החכמה כאשר יבחן המשכיל בגנזי נסתרותיו. אבל מאוד עמקו מחשבותיו. כי הבליעם בנעימות לשונו ורמזם לחכם ומבין מדעתו. ואף גם הנגלה מדבריו נבער כל אנוש מדעת להשיג רובי כוונתו וכל איש יבינם כפי חכמתו. איש ההמוני יבין לדעת הדברים כפשטן. ואיש חכם יתבונן בו פלאי פלאות (י):

וכן בפירושי המקראות דרכו בקודש. לפרשם רק עפ"י אמרות שהורות דברי חז"ל הקדושים אשר כל דבריהם בגחלי אש מלחשים. ולא סר מפירושם ימין ושמאל. ובדיבור אחד מחז"ל דחה

(ו) אך דברי חכמים נמשכים לד"ת ולדברי נביאים שיש להם נגלה ונסתר והמה נמשלים אל תפוחי זהב במשכיות כסף שהפנימי נמשל לזהב והנגלה בכסף ושניהם יקרים. כך דברי חכמים שיש להם נגלה ונסתר שהנסתר הוא יקר בחכמה והנגלה הוא נחמד וטוב למראה. [שם בחר ה']:

(ז) ז"ל בספרו נתיבות נתיב התורה פ"ח ולפי זה אין לד היתר לאדם שילמוד תורה מספרי חכמים אחרים כו'. וע"ש בפ"ד:

(ח) ז"ל בבה"ג בחר ה' ואם שלא יתעללו בהם אנשים שאין ראוי להם לפרש סתרי החכמה ה"ו ראוי להוסיף על הדברים האלו למען דעת כל עמי הארץ כי אין חכמה זולת חכמתם והוא ית' יכפר בעדנו ע"כ. עוד שם. וכנס עוד לפני ולפנים שלא כדת ושלא כמשפט לבאר דברים אשר הם כמוס ואנחנו נגלה. אך בשתים יכפר לנו. הא' שאין הכוונה פה רק לכבוד השי"ת ולכבוד התורה וכבוד חכמים. הב' כי נגלה טפה ונכסה עשר טפחים [שם בחר ה] וכן בבאר ד' ז"ל רק שמרנו דרך עץ חיים שלא לגלות יותר מדאי כו'. וע' בבאר ב' ובכמה מקומות:

(ט) בהסכמת הגאון הלריק מ"מ דק"ק קאוניץ על ס' בה"ג והסכמת הגאון הגדול וכו' מהו' יוסף שאול הלוי אב"ד דק"ק לעמברג בהסכמתו על ס' תי"ש. וכן כתב החכם הגדול בעהמ"ח ס' בן יוחאי. ולא כמו שכח החכם וכו' שלמה יהודה ראפפארט בהקדמת ס' הנלעד כי אין בחיבוריו זכר שעסק בנסתרות:

(י) ז"ל בהקדמת ספרו ד"ח אבל על המעיין הדברים ברורים אך בעיון לא בדעת הראשון כי אין ספק כי ד"ח הם דברים עמוקים מאד ולא נאמרו ד"ח באומד דעת ובסברא כמו שיש חושבים ומפרשים ד"ח אבל כל דיבור ודיבור דברי חכמה עמוקה מאוד ולכן פירוש דבריהם ג"כ צריך הבנה ועיון רב ולא בדעת הראשון כלל ואז יספוט על הפירוש אם כיוונו חכמים אליו או לא. ולכן אם יאמר המעיין כי הדברים שנגמלו בפירושם הזה אינם דעת הקרבן אל כל אדם. ע"ז יש להשיב הלא הם ד"ח גדולים אשר כל שיחת חכמים צריך תלמוד ואיך דברי חכמתם. אבל האמת יורה דרכו ע"כ. וז"ל בבה"ג בחר ד' והנינו משתטה ארצה בפיטוט ידים ורגלים לפני הקורא ומבקש לחנן אותי בשתים הא' שאם יקרא דברים אלו ולא יכנסו בלבו שיחזור ויקרא ויעיין עוד כי הדברים האלו לא יכנסו בלבו הקורא רק בעיון

דחה הרבה מדברי המחברים המפרשים המקראות כפי רצונם ואומר דעתם (יא) כי הוא ברוח משפט ישר וברוח באר הבין כי פירוש חז"ל במקראות הם עפ"י עומק הפשט והדיקדוק ושתרת לשון הקודש (יב):

כן אורחות צדיק זה גם בדברים האלקיים. אשר לא נמצאו טעושים מדובר מהם נכבדות. בדברי חז"ל בש"ס ובמדרשים. שם פניו לראות. את אשר בפי חכמי האמת. בספר הזהר. ושאר ספרי המקובלים. ולא הלך לקראת חכמי הפילוסופיא (יג): והנה אחר שיתבונן המשיביל בחיבוריו. את גודל חכמתו ותבונתו ובי

בעיון רב מאוד כי כך הם כל דברי אמת ויושר נראים רחוקים בתחילת העיון ולכסוף יתגלו ויאירו כשמש בנהרים הז' כו', וז"ל שם באר ג' ובדבר זה יש להוכיח קצת מן הרבנים שיקראו דרשה על מה שאומרים על המאמר מד"ח יהי' מכיון האומר לזה אז לא כיון האומר אותו. רק שרואה הדורש להביר דברים חדשים וכל אשר הוא זר הוא יותר חביב ומקובל ומרואה להם ותולים עצמם במדרשי חכמים שנראים רחוקים מאוד. חלילה חלילה כי כשלו ונפלו בו ע"ש באורך. ובספרו נתיבות נחבי התוכחה פ"ג מש"כ ע"ז:

שמעתי כי הגאון הגדול מהר"ם עגור זללה"ה ביאר והסביר פירושו בגוף אה המאמר כל מקום שאמר על כן מרובה באוכלסין שאומר שם ג' טעמים וטעם הג' הוא בזה"ל ופוד יש בזה דבר מושכל כי כאשר יאמר על כן מדבק טעם השם בשם לשוקי בתקום שלא אמר על כן אינו מדבק טעם השם בשם וטעם השם הוא דבר מושכל ומפני שבדק בו המושכל יש לו מעלה יותר עליונה ומשם הריבוי, ודבר זה מופלא ואמת עכ"ל. וכמה שגבו הדברים מדעת איש. והגאון הג"ל פי' כוונת הדברים בטוב טעם ודעת והאריך בזה לאון שומעת כמו שעה. ושפתים יושק:

(יא) ע' בספרו גבורות ה' פ"ה ופ"ט ופ"ז ופ"ד ובספרו ת"ש פ"ד ופ"ג ופ"ס"ד וס"ה וס"ו:

(יב) ע' בנה"ג באר ג' שמבאר שם הרבה מאמרי חז"ל איך הם עפ"י הפשט והדיקדוק. וז"ל שם וכל איש חכם ונבון יתפלא על הקירוב שיש לדבריהם אל הפשט עם עומק המופלא מאוד מאוד ואיש אשר הוא זר מדברי חכמה יתפלא על הריחוק מן פירוש הכתוב וגם דבריהם אינם נראים לו כו' וכן כל דברי הדרשות אשר הם בתלמוד ובשאר מדרשים כולם אינן אחד מהם הן גדול הן קטן שאין הדברים עומק הכתוב עפ"י אמתתו כאשר הוא מעמיק בפי הכתוב ימלא אותו שלכן נקרא דרשה כי הוא דרישת הכתוב בחקירה ודרישה מאוד מאוד עד עומק הכתוב כו'. ע"ש באורך ובבאר ח':

(יג) ע' בספרו ד"ח פ"ה דקט"ו בהשיגו על הגאון הגדול המפורסם כ"ש מהר אלעזר אשכנזי ולה"ה בתפ"כ בספרו מעשה ה' כי ידעתו ית' הוא עצמותו כדעת הפילוסופים. כתב ז"ל אבל אנהו אומרים כי הם עמסו עליהם דבר שלא יתן דעת האמת ולא בל"ה נמלא דבר זה כו' ובני אדם מושכים כי הטועה מדברים אלו ח"ו שהוא נגד האמדות וכל זה אין ממש כלל כו' ואנחנו תלמידי משה רבינו ע"ה אין הדבר כך אמרו כו' והביא ראיה מספר הזהר ומעבודת הקודש להר"מ בן גבאי ומש' מערכת האלקות ע"ש באורך ומה שכתב עליו ואת ספר הזהר נזכר בס' ת"ש פ"ג ובבאר הגולה באר ה' ובנתיבות נתיב השרישות פ"ג ובדרוש על המנחת

כי רב הוא. אשר מלכים ושרים רצו לשמוע חכמתו (ד') עוד ישוב ויתפלא לראות את מעשיו המרובים הקודמים לחכמתו. איך הגדיל לעשות בתוך עמו. לחזק כל ברק. ולעמוד בפרץ. הקים שיממות התורה. אשר ברבות הימים רפפו עמודיה. ואין מתעורר להחזיק בה. הוא הראשון שהתחיל למאס החילוקים. והפך משורש הרי הפלפולים הבנוים על קו תוהו ואבני בוהו. אשר הי' אז דרך כבושה מימי הגאון ר' יעקב פאלק (ס) וכאריה שאג ישאג. למה לכם רוב פלפולים. מרם שאבתם בששון ממעיני התלמוד. ומרם תחזיקו בשתי ידיכם במוסדי המשנה. אשר עליהם יחי' האדם (סו) ובראותו מאשרי העם מתעים בסדר הלימוד. יש אשר יגדלו בניהם למקרא (יו) ולתלמוד בלא סדרים למו. וחלפו חוק הסדר מבלי ללכת אורח מישרים מן הקודם אל המאוחר, ויתעום בתוהו לא דרך ותושיה נדחה מהם (יח) ויש אשר ממלא בטנו רק בספרי

המלות. וע' בגבורות פס"ה גם שם הביא את ס' עבודת הקודש:

(ד) ע' לקמן בפנים הערה ז' וע' בס' תי"ט פס"ט ז"ל פ"א שאלני אחד מחכמי האומות כו' ובס' יי"ט פכ"ה ז"ל וכבר נשאלנו ע"ז מן חכמי האומות כו':

(ט) ע' בגיר אריה פ' ואתחנן ובנתיבות נתיב התורה פ"ה וי' ובתי"ט פנ"ו ובד"ח פרק שני חכמים ובדרוש על התורה. והזכיר דבריו הגאון בעל עוללות אפרים בס' אורח לחיים. וע' בתשובת חות יאיר סימן קכ"ג:

(טו) ז"ל בדרוש על התורה, והן הן מעשה הדור הזה שאין אחד משניה על המשנה בחשבון כי לא יקרא חכם רק ע"י התלמוד שהוא פלפול ומשא ומתן ולב האדם נמשך אל זה ומניחין המשנה ע"ז נאמר כי דבר ה' בזה כו' עש"ב. ובדרוש נאה שעל שבת הגדול כתב ז"ל ולכך בשביל המשנה הגלויות מתכנסין ועתה אין שמים לב על המשנה ואני אומר כי דבר זה שהשטן עולה ומתעה וזה כאשר ארוך גלותו עד מאוד ולפי הראוי קרוב יום התשועה והגאולה ויש זכות והכרעה לגאולה מתעה בני אדם לסלק מאתנו הדבר שהוא סיבה לקבץ הגלויות להעמיד הגלות בעוניו כו':

(יז) ז"ל שם ויותר מזה בלבול הלימוד של תנוקות של בית רבן שעליו העולם עומד כשהוא הבל פה שאין בו הטא אשר אין לספר גודל הקלקול שמתחילין ללמדס פרשה אחת בסדר הזה ובשבע האחרת פרשה אחרת בסדר שקורין הליבור וכן נוהגין כל השנה עד שקודם שיתחילו השניה ישכחו הראשונה. שאינם חוזרים עליהם כלל. וכשבה אח"כ לתלמוד יולא ערום מומקרא כאשר נכנס עד כי אף פרשה אחת בתורה אינו יודע עד שלא נמלא כמעט אין גם אחד הרגיל במקרא כו' ע"ש זבג"א פ' ואתחנן:

(יח) ז"ל בנתיב התורה פ"ה והנה הבחורים רבי השנים אם הי' בהם גירסא דינקתא אין ספק כלל שהיו רגילים ויודעים כמה וכמה מסכתות קודם שיכנסו לאפה ליטא נשים ועתה אין להם מאומה בידם והכל בשביל שלימודס תוספות דבר שהוא הוספה וכי לא הי' טוב יותר שיקנה גוף התלמוד קודם כו' כי מה לנערים אל דברים אלו שלדבר זה גורם לו שאינו עומד על שיטת ההלכה על כוריו כו' ואם אומרים לאבי הנער שיניח ללמוד את בנו שיטת ההלכה ולא ילמוד עדיין תוספות כאלו אומרים לו שלא ילמוד כלל כי אין האב חפץ רק בשם כו':

בספרי הפוסקים וקיצורי דינם. ולא ידעו למו מקור ושורש (ט) על כל אלה ונוסף על אלה. לימד דעת אותם. ובורע עווו הראה אורח מישרים דרך חו"ל ללמוד מקודם מקרא. ואח"כ משנה. ואח"כ הגמרא (כ) ולחזור עליהם תמיד. (כא) וחכמתו עמדה לו לקבץ פעלים

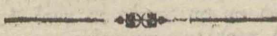
(ט) ז"ל בד"ח פ' שנו ויותר מזה כי הראשונים היו מקיימים התורה מדווק גדול ועתה אנו יושבים בבתנינו כל אחד שאנן והסקט וכשבא דין אחד לפנינו או הוראה אחת אנו מחפשיין בחורין ובסדקין ויותר מביעור חמץ למאוז דבר ומחפשים בסימנים כו'. ונתחדש עוד דרך קצרה עד שנמלא שולחן ערוך לפני האדם ויאמרו זה השולחן אשר לפני ה' וגדול וקטן קרואים ומוזמנים אל השולחן כו' לא ידע טעם ולא סברא כו'. ובנתיב התורה פט"ו כתב ז"ל ואלו ידעו המחברים כמו הרמב"ם והקו"ר כי החבורים ההם יהיו גורמים שיהיו עוזבין את התלמוד לגמרי ויהיו פוסקין מתוך החיבורים לא היו מחברים אותם כי יותר ראוי ויותר נכון שיהיו פוסק מתוך התלמוד ואף כי יש לחוש שלא ילך בדרך האמת ולא יפסקו הדין לאמיתו כו' מ"מ אין לחכם רק מה שהשכל שלו נותן ומבין מתוך התלמוד וכאשר תבונתו וחכמתו טעמה אותו עם כל זה הוא אהוב אל השי"ת כי אין לדיין רק מה שעיניו רואות והוא יותר טוב ממי שפוסק מתוך חיבור אחד ולא ידע טעם הדבר כלל שהולך כמו עיור בדרך ובאולי יאמר א"כ בדור הזה שאינם בקיאים בתלמוד ולא ידעו אותו איך נפסק הלכה הלא בוודאי קשה הוא דבר זה שנסתכחה תורה ואין אנו ראוים לפסק הלכה וכל זה מה שאין אחד חוזר על תלמודו להיות בקי ורגיל בלמודו כו' וע' בנתיב הדין פרק ב' ובגור אריה פ' משפטים:

(כ) והאדם אשר הוא חכם כאשר יעלה על דעתו מנהגו ראוי שיסתומם על זה איך הפליא ה' מכותיו ואבדה חכמת חכמינו כי היינו לאחור ולא לפנים כי הראשונים התנאים והאמוראים והגאונים וכל האחרונים התחילו בסדר המסודר ללמוד תחילה מקרא ואח"כ משנה ואח"כ תלמוד ובדור הזה מתחילין בתלמוד שמחנכין הנער בן ששה ושבע בתלמוד ולבסוף יעלה אל המשנה כו' והיה להם לחשוב אחר שהתכלית שבאים אל מידה זאת היא להם ללמוד תחילה המשנה והיא נשאר אללם המשנה עכשיו לא נשאר לא תלמוד ולא שום דין ולא שום הוראה כו' [ד"ח פ"ו]:

(כא) ז"ל בדרוש על התורה לכן עלינו להעיר את רוחם שיבאזו אל הדרך העולה בית אל להיות עם בני עליה שיקנו התורה ע"י שיחזרו על תלמודם שהוא הנקרא עוסק בתורה ולזה צריך עול של תורה ביותר כמו שהי' עושים הראשונים שהכבידו את עולם בנירסא לחזור על תלמודם יום יום כו' לא כמו שהם עושים שאף העשרים כאשר ילמוד שיטת ההלכה מיד יפנו לדרכם לומר מה לי עוד לזעוק כבר ידעתי שטתה ועל ידי כן הלימוד בטל לגמרי כו'. וז"ל בנתיב התורה פ"ה ועיקר שדבר זה גורם סילוק המעשים ויראת שמים מן הדור הזה כי המעשים כבר אמרו גדול ת"ת שמביא לידי מעשה כו' וכמו כן לא נמלא יראת שמים כמו שאמרין אם אין חכמה אין יראה כו' ולא יעלה על דעתך שהאדם נחשב בעל תורה בשביל שאם יש לפניו משנה או גמרא שיכול לפלפל ולישא וליתן להקשות ולעקור הדים אל תאמר כי זה בעל תורה שהרי אין התורה עמו רק שהוא חכם ויודע לפלפל כו'. וע' בגו"א פ' ואתחנן. וז"ל בדרוש על התורה. ועל כל הדברים האלה הנה קולי שאנת ארי' וקול שחל ובמר נפשי אבכה ודמע תדמע עיני כו'. יהי רעון מלפני אדון כל שיהיו דברינו אלה לראון כו'. גם באולי ימאז אחד בעיר ושנים במשפחה אשר יסיתו לבם לדברים האלה אז נאמר ואם תושיא יקר מזולל וגו' כו':

פעלים לתורה ולתעורה . לתמכה ולסערה . וישבו הדור המה
 אליו . לעשות כרצונו (כג) :
 וכן עמד בפרץ . לגדור מה שפרצו אנשים בדורו . באיסור סתם
 יינם . וחתרו חתירות בהיתרים להקל נגד חז"ל . והוא כארי
 יתנשא להקים דברי חז"ל . לבל ידח מהם גדה . אף אותם הדברים
 אשר בטל מעמם . הדין קיים לעד (כג) :
 על כל הדברים האלה אשר כתבתי מנועם אמרי קדוש ה' מכובד
 ואת אשר הפליא לעשות בחיבוריו . נתפרסמו ונדפסו הרבה
 פעמים וישומטו חכמים בהם להשגיב דעת אלקים . וצדיקים וחסידים
 ימלאו מהם את חדרי לבם רגשי קודש ויראת ה' : (כד)

כב ז"ל שם וכבר התחלתי להדריך בני אדם שיתנו ללמד בניהם משנה תחילה
 ליסוד גמור ואח"כ כל סדר הלימוד עפ"י מה שנדרו חז"ל בדרכי התורה
 כו' . חז"ל הגאון בעל תו"ט בהקדמתו כמו כן רבינו הגדול מרנא ורבינו הגאון ר'
 יהודא ליוואי בר' כללאל זללה"ה שנתעסק בישיבה והרכיץ תורה לרבים במדה
 הגדולה היא מדת הגמרא כמפורסם הדר דרש לרוץ למשנה עד שנתחברו חבורות
 חבורות כיתות כיתות מלכי מאן מלכי רבנן ומתעסקין יום יום פרק אחד מפרקי
 המשניות וחוזרין הלילה הלילה ומאת ה' היתה זאת חוק ולא יעבור לא בלבד בק"ק
 פראג אשר בה הדת נתונה מהגאון הנזכר כי אם גם בשאר קהילות קדושות קרובות
 ורחוקות קיימו וקבלו עליהם ללמדם בישראל וגדול כח מאמרו של רבינו הגדול כו' :
 (ג) ע' באורך בספרו דרוש על המצות דברים נפלאים . וע' בנתיבות נתיב עבודה
 פע"ו מש"כ על דברי התוספות שבשניל שאין מלה סדומית מצוי בימינו
 לכך אין נוהגין במים אחרונים ע"כ . וסוף דבריו והדברים האלה עוד עמוקים מה
 שרמזו חז"ל בענין מים ראשונים ומים אחרונים ואין להאריך בדברים אלו רק באנו
 לבאר כי חכמים הרבה הוהירו על מים אחרונים ושונקן יותר ממים ראשונים ולכך
 אני אומר שאין לבעל ד"ח כלל וכלל :
 (ד) ע' בהרמתיים לופים שעל התנדב"א פי"ח כותב שמעתי ממנו [הוא מרו ורבו
 מפסיפסחא זל"ל] שאמר שצריך לאדם שיהיו לו רבי בזה העולם ורבי מעולם
 העליון ג"כ . ע"כ , והבנתי שהוא המהר"ל מפראג ז"ל כי השיח באותה שעה מוננו
 איך שהי' על קברו בפראג . ואמר שלמד חיזה ואמר בספרי מהר"ל קודם התפלה
 והיו תפלתו ערוכה ככל על כפיו , ע"כ . ושמעתי כי בעת הי' על קברו בקש מננו
 ג' דברים ואמר שאם יתמלא מוקקו ופרסם מעלת חבוריו :

זכר לחיבוריו הקדושים אשר באו בדפוס ואשר הזמנה עודם
בכתובים :

6) גור אריה ביאור גדול על רש"י שבתורה [ד"פ של"ח ובלבוב
בחומש עם המזרחי . עוד שם בפ"ע] בו הרבה
השגות על המזרחי ופשימים בפסקים ועל הרבה מדרשים ואגדות
המובאים ברש"י . והרבה מביאורי הגו"א הובאו בס' קיצור מזרחי
חיבר גאון אחד בזמנו כ"ש ר' יצחק כהן ז"ל ע"ש בהקדמת הספר .
והגאון בעל הלבושים בספרו לבוש האורה השיג על הגו"א בכמה
מקומות . וע"ש בהקדמתו שכתב ז"ל אחרי כתבתי זה מצאתי בספר
הרב גו"א שגם הרב חיהו מהר"ר יהודה ג"א שוחי' נתעורר על
ענין זה כו' אז נתתי שמחה בלבי דשינונו לדבר א' נתכוונו כו' :

7) גבורות ה' על יציאת מצרים [ד"פ שמ"ח דפוס נאודוואר ללבוב].
בו מספר את הגבורות אשר פעל קורא הדורות
בירידת ישראל למצרים . וביציאתם לחירות . ומבאר הרבה פרשיות
התורה ומאמרי חז"ל המדברים מזה ופירוש גדול על הגדה של פסח
ובסופו מדבר נכבדות משבח ישראל וממעלות בית המקדש . ובפ'
מ"ח מ"ט נו"ן מבאר הרבה דינים השייכים להלכות פסח ואיזה
דינים מהם הובא בעמרת זקנים ה' פסח סי' תע"א תע"ב תע"ה
ובמ"ו ובמג"א שם . ופירושו על ההגדה נדפס לברו עם פי' השל"ה
והאלשי"ך ועוללות אפרים : שם בהקדמה ושם זה מרחיב בצר .
הובא בתו"מ סוכה פ"ה מ"ד : שם בפמ"א ביאור מעשה דרפכ"י
הוא קא אויל לפדיון שבויים . מקצת מדבריו כתב גם בעל העקדה
שער ארבעים : וזה שנים שנדפס הגהות מהמגיד מקאזניץ זצ"ל ה"ה
על ספר זה ונקרא בשם גאולת ישראל . ע"ש בהגהתו לסוף
ההקדמה שמדבר ממלחמת גוג . כותב שם שבהתלאות שעבר על
ראשינו אחר חיבור זה כבר נפטרנו ממלחמת גוג ומגוג :

8) תפארת ישראל על סתן תורה [נדפס בוויניציא שנת שני"ט
ובסלויטא ובווארשא ובלבוב] בו ידבר נפלאות

ממעלות התורה והמצות ושכרם בעוה"ז ובעוה"ב וסותר דעת
הפלוסופים שאומרים שהשארית הנפש הוא בהשגת ענין הגלגלים
ושכלים הנפרדים לא במצות מעשיות והביא לזה ראיות נצחיות כי
עיקר הצלחת ושלימות האדם הוא דוקא ע"י עסק התורה בנזקי שור
והבור ועשיית מצותיה . ויבאר חיוב תורה מן השמים ונצחיות התורה
וחיוב תורה שבע"פ ואמיתות עוה"ב אף שלא נזכר בתורה בפירוש
ועוד הרבה דברים שא"א לפורמס . ע"ש בפס"ז הכשיר לקרות בס"ת
שנמצא בה מעות מחסרות ויתירות . הובא דבריו במג"א ה' קריאת
ס"ת סי' קמ"ג . ואני שמעתי מעשה נפלא מזה שהי' בעת עמרו
בספר יהד עם הגאון בעל עוללות אפרים :

9) באר הגולה היא פירוש על הרבה אגדות מש"ס אשר עליהם
בא השאלה מבני אדם שלא ירדו לעומק דבריהם

[ד"פ]

[ד"פ שנ"ח ובנ"ד ובווארשא ובזאלקווא ובזוטאמיר] ובו הסיר מעל חז"ל חרפת מהרפיהם אשר כשאון מים ישאון לעומתנו איה חכמתם. כי הוא ברוח חכמה ורוח דעת הבין כי כל רבריהם בחכמת אלקות. וכבוד השם ובסתרי טבע המציאות. ומשפטיהם צדק. ופירושיהם אמת. וגזירותיהם יושר. וכל היוצא מפיהם הם דברי אלקים חיים [ע' לעיל הערה ג']:

ע' בבאר הששי שם יתן בקולו קול עוז על ס' מאור עינים מר' עזריא מהאדומים. וז"ל והי' ראוי לסיים דברינו לולי כי הגיע לידינו ספר אחד שחיבר אחד מבני עמנו כו' ובקראי בו נקרע לבבי ונשפך רוחי בקרבי ואמרתי אוי לעיני שכך ראו ואוי לאוני שכך שומעים דברים כאלו ארור יהי היום אשר בו נגלו ונראים דברים אלו איש אשר לא ידע להבין ד"ח אף דבר אחד מדבריהם הקטנים וכ"ש הגדולים וכ"ש דבריהם העמוקים איך לא ירא לדבר בחכמים כו' ע"ש באורך. וסוף דבריו לכן ספר זה הוא בכלל ספרים החיצונים אשר אסור לקרות בהם וכל איש בעל דת תורת משה ומאמן בתורה שבכתב ובתורה שבע"פ יהא הספר הזה בכל יראה ובכל ימצא ולא יביט אליו ולא יסתכל בו לא ראי' שכלית ולא ראי' חושית כו' ומובטח אני בשארית ישראל שלא ישאירו לספר הזה שם ושארית בישראל רק ידונו אותו כמשפטו כו' וע' בספרו ניש"פ פ"ה וכן אסר אותו הכ"י. כאשר הובא בס' מחזיק ברכה להגאון רח"ד אזולאי וז"ל. למען לא תהי' האמת נעדרת אודיע נאמנה איך הובא לפני ספר שחבר הר"ע הנקרא מ"ע ובפתחי עמדותי מרעיד כי בלא ספק המקיימו עובר בשום בל יראה ובל ימצא ובכן הובא לפני מופת הדור והדרו הגאון מהר"י קארו וזלה"ה ואחר יום שלח אחרי וציווה אותי לסדר כתב אחד אשר יחתום בו ותורף המכוון הי' שהי' ראוי לשרוף ולהעביר באש את הספר הנזכר בכ"מ ושתמה על הרבנים אשר במקומו איך הניחו להדפיס ולא חשו לכבוד התורה ועקרי' ובהיות כי אני החמצתי בדבר וביני ביני חלה הרב הגדול זלה"ה את חליו אשר בו נתבקש בישיבה של מעלה ולא יכול לחתום בידו הודעתי את דבריו וצ"ל באמת ובכל חכמי ישראל מחזיקי האמת אדברה שלום. נאום הצעיר אלישע גאלקו: ככל הדברים האלה שמעתי גם אני מפי מהר"ר זצלה"ה. נאום הצעיר משה בה"ר חיים זלה"ה ע"כ. הובא זאת בכ"ח ח"ה. וכן כתב עליו מטרות הגאון יעב"ץ בספרו מגדול עוז דכ"ח עש"ב וסוף דבריו ושמעתי שגם חכמי הדור באותו זמן שנדפס הספר הוא גזרו לבער אותו שכל עסקו בדרשות של דופי לזה לא נמנעתי מלפרסמו להרים מכשול מדרך עמנו ויהיה לרצון אמרי פי ע"כ. וע' בדה"י עם ביאור הגר"א מה שכ' עליו נכדו הרב רי"מ ז"ל. ומעתה לא טוב עשה האיש אשר העלה אותו על מזבח הדפו' מחדש למען ספות כו'. שם בבאר הו' בענין אדרינום קימר שהרג באלכסנדריא של מצרים כו' ע' בכוזרי שני ויכוח שלישי סו' ל"ב. שם על מאמר חז"ל על ד' דברים החמה לוקה ע' ביערות דבש ח"ב דס"ה:

ס) נצח ישראל [ר"פ שנ"ט ג"ד ווארשא לכוב] בו מכאר חורבן בית ראשון ובית שני ואריכו תהגלות וימות המשיח, וחשיבת ישראל. ובסופו מכאר כל פרשת בלעם. בו חיוק ידים רפות וברכים כושלות וירה חיצו תקוה ורשפי אמונה. אמונת אומן בלכות ישראל כי לא ימוש ה' עמו. ועוד ישוב ירחמנו כימי עולם וכשנים קדמוניות. ע"ש בפט"ט :

ו) דרך החיים פירוש ארוך על כל מסכת אבות בחקירות עמוקות רמות ונשגבות אשר בית אל עולים הפליא לעשות

בחכמה תבונה ודעת [דפוס קראקא שט"ט ובווארשא ובלכוב] :

ראיתי להעיר פה מש"כ שם בפ"ה במשנה עשרה דברים ע"ש ז"ל והנה שמעתי שהיה איש אחד בארץ פולין כשקרא דברי

אשר בס' גבורות ה' כו'. דע כי זה האיש אחד הוא הגאון הגדול כ"ש מהו' אלעזר אשכנזי המפורסם לשבח בחיבוריו ס' מעשה ה'

ויוסף לקח כאשר הביא בעצמו אח"כ שם ז"ל הנה כתב בפ' כ"א מן החלק שקרא מעשה אבות כו' ע"ש בספרו מעשה ה' שכתב

שהקב"ה לא יכול לעשות הנמנעות כו' שהמדפיסים דלגו תיבת. לא :

עוד ראיתי להעיר מש"כ שם במ' כל מי שיש בו ג"ר במה שחילק בין לשון עמו ללשון אתו וכפי הדרוש שלו כתב שאצל אברהם

אבינו נכתב ושני נעריו עמו ואצל בלעם נכתב ושני נעריו אתו והאמת הוא שנתורה נכתב בהיפך. וכבר נדפס פירוש ע"ז מחכם

אחד וכתב שט"ס הוא ע"ש אבל עיין בספרו גב"ה פ"ד ז"ל והכל נרמז בענין אברהם והחמור אשר רכב עליו ונעריו עמו כו' וע'

בתוס' הולין צ"א. וביומא כ"ב ובפסחים ד"ד שבכל הג' מקומות האלו כתבו ברהיטת לשונם ושני נעריו עמו וצ"ע :

ז) נתיבות עולם ל"ג נתיבות נתיב אחד נתיב התורה, ול"ב נתיבות יושר ודרכי המידות המשובחות אשר

נמצאו בדחו"ל בש"ס ובמדרשים עם ביאור על כל מאמר [ר"פ שנ"ה ובנ"ד וביוזעפאף] :

ראיתי להעתיק פה מה שכתב הגאון הצדיק המפורסם בעהמ"ה תשובת חתם סופר בחלק או"ח סי' קס"ז ע"ד שהקשה לו

הכם אחד על זה שכתב המחבר בנתיב עבודה פי"ב שלא לאמר הפיוט מכניסי רחמים שאין לנו עם המלאכים כלום. הרי כל

הספרים ספרי נביאים מלאים ותלך לדרוש את ה' כט"ש הרמב"ן על התורה. והשיב לו ז"ל תמהני הלא הגאון הנ"ל נשמר מזה

באותו הפרק תוך כ"ד. ויען כי דבריו סתומים קצת ע"כ אפשר כי דרך להעמיד מליץ בין מלך להדיוט כשאין ההדיוט חשוב וספן

לפני המלך ואינו יכול להטעים דבריו כראוי ויען ישראל הם לפני ממלאכי השורת ואינם צריכים מליץ לפני אוהבנו ית"ש והוא מקבל

בספ"י אפי' בלשון עלגים וגמגום ז"כ המליץ הלז אינו אלא קטנות אמונה חלילה אך כל ישראל שותפים וגוף אחד ונפש אחד וכשאהר

מצטער גם חבירו מרגיש ועמו מצער. ועד"ז המתפלל על חבירו צריך

צריך שיחלה עצמו עליו. פי' שיראה כאלו גם הוא חולה וכיון ששניהם בצער טוב יותר שיכנס הראש משיכנס הרגל. ע"ד משל זת"ה הוא הראש והמצמער שהוא עתה שרוי בדין הוא בבחינת רגל וקצת נוזף טוב להכניס הראש כיון ששניהם בעלי דברים ולא כמליץ בעד אחר. ולדברי הגאון הנ"ל גם פזמון מלאכי רחמים וסליחה י"ג מדות האמורות בחנינה יש למנועה מ"מ אנו אומרים עם הצבור הן אל כביר לא ימאס ודלגו עלי אהבה אך מכניסי רחמים דרכי להאריך בנפילת אפים עד שהגיע ש"ץ לשומר ישראל כו' משה"ק סופר מפפד"מ :

שם בנתיב התשובה פ"ד הביא ראייה מהזהר פ' נשא שהי"ג מידות של רחמים מתחילים מרחום והנזן לא כדעת התוספות פ"ק דר"ה שמתחילין מה' ה' אל רק פוקד עון אבות וגו' משלים לי"ג. ע' במידור הארי ז"ל שכתב שכוונת הזהר שהי"ג מדות מתחילין מאל רחום וגו' ומחלק ארך אפים לב' מדות ונוצר חסד לאלפים לב' מדות. וע' בס"ח סי' ר"ג כתב שמתחילין מן רחום ומונה וסלחת לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו לג' מדות. וע' במ' תהלים פצ"ג משמע שהג' שמות נחשבים בכלל הי"ג מדות וצ"ע :

ח) אור הדרש פירוש על מגילת אסתר וכל מאמרי חז"ל הכתובים במס' מגילה ובמדרש [ד"פ ש"ס ובווארשא עוד גרפס ב"פ ח"ל לא נזכר מקום הדפוס] :

ט) נר מצוה על נס חנוכה ועל ד' מלכויות [גרפס יחד עם או"ח] שם כתב כי נר חנוכה אינם יוצאים לא בנר של שעוה ולא בשל חלב כ"א בנר של שמן זית. הובא בעטרת זקנים ה"ח סי' תרע"ג. וכן פסק שם כי גם נר של שבת המצוה דוקא בשמן זית. ופלא שלא נזכר דעתו זה בשום פוסק. שם להבדיל קודם ואח"כ ידליק הובא דבריו במ"ז ה"ח סי' תרפ"א :

י) דרוש על התורה שדרש ביום מתן תורה בפזמון שנת שנ"ב [הובא לבהר"פ בפראג שנת הנ"ל ע"י חתנו הגאון מופלא מוה' יצחק כ"צ ע"ש בהקדמתו וגרפס עוד בווארשא].

בו מבאר כל פרשה בחודש השלישי עם מאמרי חז"ל המדברים במעלות התורה ואיזה מהם מבוארים ג"כ בספרו תי"ש ושם דרש דרש על קילקול סדר הלימוד שהיה בדורו ע' לעיל בהקדמה :

יא) דרוש על המצות שדרש ביום מתן תורה הנ"ל ומחובר לדרוש הנ"ל. בו מבאר גודל איסור סתם יינם

(של כותים) וישפוך כאש חמתו על האנשים בדורו שהקילו בזה. ונדפס דבריו בזה בספר יץ המשומר יחד עם איסור חכמי דורו. והזכיר מזה גם בנתיב התוכחה פ"ג ובני"ש פכ"ה ושם מספר בשבח חכמי המשנה וחכמי התלמוד והגאונים בלשון למורים ע"ש נועם אמדי קדוש :

יב) דרוש נאה אשר דרש בפראג בשנת דש"מ בשבת שובה [ונרפס שם בשנת הנ"ל ובווארשא] שם מבאר פ'

האוינו והרבה מאמרי חז"ל ומעלות יום הכפורים. ובאותו שבת עשה איסור

איסור גדול ונורא מאוד בעשרה ס"ת ע"י חכמי ק"ק פראג שכל אחד ס"ת בידו שלא יוציא שום איש לעו על המתים ושלא להזכיר פגם נאדליר על שום אחד מישראל כאשר כתוב שם ד"ט והוא הפגם נאדליר הנזכר בספרו נתיבות נתיב הלשון פ"ט אשר כתיב שם כל הכרוזים שהכריזו חכמי דורו ע"ש ונרפס שם ממנו פסק גדול לבאר שאין חוששין לקול הלעו. וענין הלעו הזה כתוב ברמז בפסקו ז"ל עיקר בנינו של בעלי הדיבה לומר כי בן היה נושא אמו בבלתי הכרה. התשכת אשה עולה ואת בן במנה לא תזכרנו ע"ש :

(ג) דרוש נאה שדרש בפרשה צו בשבת הנדול שנת שמ"ט בו מבאר ענין קרבן פסח ושאר קרבנות ועוד הרבה ענינים [נרפס בפראג ומקרוב נרפס מחדש עם מראה מקום תחנות כל מאמר בש"ס או במדרשים אשר ציינתי אני ומראה מקום לעי' בשאר חיבוריו שהובא אותו הענין שמבאר :

(ד) הספד על הגאון ר' עקיבא גינזבורג מפרנקפורט [ד"פ] ורפוס ווארשא :

(ט) תשובה אחת על עגונה [נרפס בפראג שנת שמ"ט] נזכר בתשובת תו"ט הנרפס בתשובת גאונים בתראי סי' יו"ד ז"ל וזה כארבעים שנה נרפס בו' ושם פסק דלא חיישינן לשאלה כו' והובא דעתו זה בשו"ע אהע"ז בב"ש סי' י"ז. ואולי היא התשובה אשר כתב בשם הגדולים ז"ל נרפס תשובה אחת להגאון מוהר"ל ועליו כתב תשובה בפלפול עצום הגאון מוהר"ר יעקב פולאק ע"ש שמתמה ע"ז :

ע' בתשובת הב"ח סי' קי"ז תשובה ארוכה שהשיב הגאון מוהר"ל להב"ח המתחלת שלומך יסנא הרב המופלג החכם הכולל הנעלה כמהור"ר יואל יצ"ו ראיתי כתבך ואין פנאי אלי לע"ע לגודל המבוכה שיש כאן מחמת כמה דברי קטמות ושלא תאמר עלי כי אין אני חושש לדבריכם אשיב כו' ובסי' ע"ז העתיק הב"ח מקצת מתשובה אחת של הגאון מוהר"ל. ובסי' ל"ו כתב ז"ל ושאלתי את פה הקדוש הרב הגדול כמהור"ר ליב בר בצלאל מפראג מנוחתו כבוד בדבר זה והשיב לי כו' :

(טז) עם יד ר"ת חידושי על שור יורה דעה אשר היה כתוב בכ"י סביב גליון הטור [נרפס בזולצבאך] :

(יז) חידושי גור אריה על כל מסכת שבת ועירובין ומקצת מפסחים וגם הרבה אנדות מבוארים שם ומראה מקום לעיין בחידושי על שאר מסכתות וע' בהקדמת באר הגולה ובבאר ה' [נרפס מקרוב בלעמברג] :

(יח) פסוקי במחונות נרפס בס' תיקון גדול בשם ס' טהרת הקודש שכתב ז"ל דברים האלו יצאו מפי צדיק הגאון וכו' מופלג בדורו מוהר"ר ליב זללה"ה אשר היה בק"ק פראג ואגפיה וגם חנה הוגד מפי אביו זקנו של הגאון מוהר"ל מפראג

הנ"ל שהדבר הזה מקיבל ביום מהקרמונים שאלו הפסוקים מסוגלים לבטל כל גזירות קשות כו' ע' במשפטי צדק על תהלים ס' רי"ד :

(ט) הגדולה מבאר מעלות השבת. הביא בהקדמת ספרו גב"ה ובספר הנצח פנ"ה [לא נדפס] :

(כ) ההוד על מצות סוכה וארבעה מינים [הביא שם] : שמעתי כי נמצא הכת"י תחת אחד :

(כז) שמים וארץ על ראש השנה ויום הכפורים [שם ולא נדפס] :

(כח) סדר תלמוד על סדר זרעים וטהרות מלוקט מארבע סדרים המצויים [הובא בפנים] :

(כט) שאלות ותשובות [הובא בפנים] :

(ל) חידושים על הרי"ף ומרדכי ברכות פסחים יבמות (הובא בהקדמת הגלעד) :

(לה) חידושים על ב"מ (שם) :

(לו) חידושי אגדות על רוב הש"ס (שם) :

(לז) חידושים מבגדי כהונה וסימני הקטורת וכלי הקודש ודיני מוזה וקצת מח"מ ועל תפלת שמ"ע (שם) וראוי

לחפש על ספרי כת"י הנ"ל ולהרפסם למען תרבה הדעת :

ועתה אחרי אשר נתענג בחיבוריו הנחמדים מפור. ונפשנו ישבעו ערן ונועם בפירושו האמיתיות הבנויות על אדני התורה

והחכמה האלהות. הלא מאוד נתאוה לדעת מי זה האיש אשר מדליו הזיל מי תבונות לרוות צמאנו לשמוע דבר ה' ומי זה השביע

נפשנו השוקקה בצחצחות חכמתו ויקרת מדבריו כי נאוה. ע"כ למלאות שאלתינו באתי במגילת יוחסין כתוב עליה שלשלת יחוסו

ומעט מהרבה מפרשת גדולתו ומסיפורי נפלאות אשר הראה זרוע עוזו. כי ברוב הימים נשכח מאתנו כל דרכו והילוכו בקדושה וכל

הגדולות אשר עשה. ואף את המעט סיפורי תהלות אשר עדיין מפורסמים וידועים בפי חכמים אין מי הראוי להעלות על הספר כי

לא דבר המתגולל על לשון אנשים בשנות דור ודור מימי הגאון הנ"ל ראוי לבוא בדפוס כי אולי נתערב בהם דבר שמקורם ממקור

אכזב. ונחטא למטרת האמת. אך אוחילה בתקוה נאמנה. כי גם במעט הזה המסופר בספר יראו צדיקים וישמחו וישרים יעלוזו.

לעסוק בשבחי של צדיק וגאון עולם משובש דור ודור כי אף הקב"ה מתעסק בשבחן של צדיקים לפרסמן בעולם כמיש חז"ל במדרש

[בט"ר פכ"א] ולא בחר הקב"ה בעם סגולתו אלא בשביל ספר יוחסין [מדרש אספה הובא בילקוט תורה רמז תרפ"ד] : דברי

המתעסק לפרסם שבחי הצדיק רבינו יהודא לוואי זלה"ה :

נח חיים במוה' משה זלה"ה

איש אחד היה נקרא ר' חיים ווירמיו. והיה דר בק"ק ווירמיויא. והיה אדם כשר וצדיק מפורסם. וראש שלשלת יחוסו היה לו אבי אביו. היה נקרא בשמו ר' יהודא ליוואי הזקן ועל לוח אבן מצבתו חרות בזה הלשון. מוהר"ר יהודה ליוואי וזאת ליהודה. לתורה ולתעודה. חכם הרוים. עוקר הרים וארוים. בקי בש"ס התלמוד. ולא נמצא כמותו בכל העולם בהריפות ובקיאות. ובזכרון. והוא מגזע הגאונים המיוחסים לאדונינו דוד בן ישי. ושאר התוארים הכתובים עליו לא רציתי להעתיק. ונתבקש בישיבה של מעלה שנת חמשת אלפים ומאתים ליצירה. ועד היום המצבה הנ"ל בק"ק פראג בבה"ח* ולנכדו ר' חיים הנ"ל היה לו שלשה בנים* השוברים מאוד ר' בצלאל ור' יעקב (ב) ור' העלמן. וחשקה נפשם ללמוד במדינת פולין אצל הגאון מהרש"ל ושאר גאוני ארץ. ונתן רשות לשני בניו ר' יעקב ור' העלמן שיסעו למדינת פולין. והבכור ר' בצלאל ישמש את אביו וכן היה וחזרו מלאים בתורה על כל גדוניהם והיה הבכור ר' בצלאל צועק ככרוכיא למה לא הניח אותו לילך למדינת פולין באשר שהוא חריף יותר מהם מאוד. ובירך אותו בברכה זו מאחר ששמש את אביו. יתן לך ה' שיצאו ממך ר' אורות. וכן היו שיצאו ממנו ד' גאונים. הזקן שבהם הוא הגאון מוהר"ר חיים אב"ד דק"ק פרידבורג שחיבר ס' החיים וס' אגרת הטיוול וס' וומ"ח השגות על ס' תורת חמאת של הגאון רמ"א ו"ל. והשני הגאון מוהר"ר סיני (ג) שהיה ראש מתיבתא פה פראג

*בן אחותו של ר' יהודה ליוואי הזה היה הגאון מו' אביגדור קרא אב"ד דק"ק פראג דודו של מוהר"ר קרא בעל הבית יוסף ואבי הגאון מו' יהודא קרא אב"ד ק גלוגא אבי הגאון מו' יוסף קרא שהיה אב"ד בעשרים קהילות אבי זקנו של הגאון מו' משה בע"מ זכרון משה אבי האשה מ' אידל חמותו של המהרש"א ז"ל: (הגר"י ל"ט) (א) ר' יעקב מוורמיויא אשכנזי אב"ד בכל תפוזות ישראל נאסף אל עמיו שנת שכ"ג והוא דודס אחי אביהם של ד' אחים גאוני עולם וראשי ישיבות מוהר"ר חיים כו' כולם מופתי דורותינו ראשי גולת אריאל [למח דוד] והיה רב על כל מדינת קיסר והיה קוראין אותו קיסרס רב:

(* ובת אחת היא אשת הגאון איש מופת מוה' זכריה מענדל הנקרא זכריה הנביא בימיו ונשיא באה"ק הוא אבי הגאון ר' אריה ליב אבד"ק קראקא הנודע בשם דער הויכער רבי ר' ליב חותנו של הבית שמואל. ואבי הגאון מוה' נפתלי צבי הירש הנקרא רבי ר' הירש אבד"ק לבוב ולובלין שהוא אבי הגאון מוה' מרדכי אבד"ק לוצקא חותנו של הגאון האלהי מוה' צבי הירש הלוי אבד"ק משארסקוב אביהם של הגאונים הקדושים מוה' שמואל שמעלקא ומוה' פינחס הלוי איש הורויץ בעל ההפלאה והמקנה.

(ג) הגאון מוהר"ר סיני מוזכרו בלמח דוד בה"א לענין סדר עולם וזמא ולענין סמיכות, ובה"ב לענין נירון קיסר ומוזכרו שם כתואר מורי, ולענין שני חשורוס:

פראג ואח"כ נתקבל לאב"ד ור"מ בק"ק נ"ש וכל מדינת מעררין .
 והשלישי הגאון מוהר"ר שמשון אב"ד דק"ק קרעמניץ . והרביעי
 הוא הצעיר הגאון מוהר"ר יהודא ליווא . אב"ד דק"ק פראג *)
 והגאון מהרש"ל ז"ל הרבה לספר בשבחן . ובשבת הגאון מהר"ל
 מפראג יותר מכולם . תמצאם בתשובת מוהרש"ל (ג) גם הגאון
 מהר"ל בספרו נתיבות עולם הביא הכל באר הישב דרשו משם
 תמצאנו (ד) :

ושמעתי מאבותי שבהיותו ל"ב שנה נשא אשה על פי מעשה אשר
 נשתדך עם בת הקצין כמר שמואל ב"ר יעקב אשר היה
 גדול בדורו בעושר ובנכסים ובכבוד . וקרוב למלכות היה נקרא
 בשמו רייך שמעלקא ושלח אותו על הוצאתו ללמוד בפרעמסלא
 אצל הגאון מהרש"ל ושמעלקא הנ"ל היה לו בפרעמסלא בן א'
 קצין גדול היה נקרא יהושע שמעלקש אשר מטנו נסתעפו יחוס
 השמעלקש כגון הגאון מוהר"ר שמעלקא מאוסטרא והגאון מוהר"ר
 שמעלקא סג"ל הורוויץ (ס) שהיה אב"ד דק"ק טראני . בהרב הגדול
 מוהר"ר יהושע חארוד*) סג"ל . ובינתים פגעו ארבעה שפמים רעים
 פה פראג ונתרושש האיש עד אשר לא נשאר לו בלתי גויתו . והאיש
 זקן בא בימים לא יוכל לצאת כפעם בפעם . וכתב להחתן שלו שאי
 אפשר לו לצאת ידי חובתו . ואינו רוצה לעגנו ח"ו . ונותן לו רשות
 לעשות שידוך אחר כטוב בעיניו . ותשובתו היתה אליו שאם דעתו
 שלא

* נולד בשנת רע"ב לאלף השני :

ג) ז"ל בתשובתו סי' ע' ועתה אומר בנידון אשר לפנינו אשר נקראתי עליה והוא
 קול ענות אשר שמענו מקרוב אשר לא שערום אבותינו על אחים האלופים
 האלוף המרומם החסיד ה"ה הר"ר חיים יצ"ו וחד דעמו ארי שבתורה הר"ר ליב
 יצ"ו ושני מאורות מבהיקים זיו מוהר"ר סיני יצ"ו וחד דעמו הר"ר שמשון יצ"ו . וכזמן
 קרוב יורו כולם הוראה בישראל כולם אנשים אנשי שם דפקיע בשמייהו ועתה מחדש
 בעלי דבבא אסיקו לקלא בשם ביש כאלו ח"ו יש שמן דופי במשפחות מלד אמס
 ממשפחת האם , ואומר אני האמת שלא הגעתי עדיין לכלל זקנה אבל יוקח וחימא
 אני מקדמת כי כאשר גדלתי בעיר בית אבותי על צרכי זקני והורגלתי על זרועותיו
 ה"ה העבור החסיד ועניו ירא אלהים פרקו נאה איש השלם מוהר"ר יצחק קלייב"ר
 ז"ל והוא היה זקן מופלג מתושבי עירו , ואביהם של הבנים האלופים הנזכרים היה
 כבוד ר' בצלאל בר' חיים ז"ל והיו להם שייכות מחותנות ממשפחתו לאבי אמו הנ"ל
 מלד זוגתו הרבנית , ומאוד היה מקרבים אליו וגם הם היו מקורבים אליו לכל דבר
 שבקדושה , ואם ח"ו שהיה איזה שמן בזיוגו ח"ו שהיה נאות להם ולא היה מוחה בידם
 כי הכל עשה ע"פ ציון דבר גדול ציון דבר קטן כו' ע"ש :

ד) לא מצאתי מזה שם כלום . ואולי הוא בדפוס פראג שלא ראיתיו :

* נקרא בשם "הארון" שכל שבת ושבת היה מתגדל בקומה ובחול
 היה חוזר לקומתו הראשונה .

ה) הוא אבי זקנים של האחים הגאונים החסידים המפורסמים מוה"ר שמעלקא
 אב"ד דק"ק נ"ש ור' פנחס ז"ל אב"ד דק"ק פ"פ דמיון , בעהמ"ח ספר
 הפלאה והמקנה ופנים יפות :

שלא לעגן בתו יעשה הוא שידוך תחילה עם בתו. ואח"כ ידע הוא מה לעשות כטוב בעיניו. ולא יכוב באמנתו. ויצפה לתשועת ה'. והכלה עשה לעצמה חנות למכור לחם ושאר מעשה אופה להחיות אביה ואמה הזקנים והיה אז שעת הירום. ובא פרש אחד רוכב הסוס ורומח בידו ויתחב הרומח לתוך ככר לחם ויקחהו ורצה לרכוב משם. אז אחזה אותו הבתולה ברסן הסוס ובכתה לפניו והתחננה לו. כי בתולה עניה היא. ואביה ואמה זקנים. ומפרנסת אותן במעט החנות הזה. ע"כ לא יגזל הלחם ממנה. ענה אותה הפרש ואמר הנה אחזני הרעבון שוה ג' ימים לא מעמתי לחם ואיך אמות ברעב. הנה נא לי על סוסי [פאסטאו טוך] אתן לך למשכון תמורת הככר לחם. ואם לא אביא לך השני פגים תמורת הלחם תוך כ"ד שעות לקח לך הבגד תמורתו וכן עשתה. ולימים רבים פתחה הבגד ונמצא בין כל שורה ושורה מלא דינרי זהב. אז כתב ושלח להחתן שיבא על החתונה כי העשיר בנס אשר נעשה לו. ואז היתה הכלה כ"ה שנה והחתן בן ל"ב שנה. והיא היתה נקראת בשמה פעריל. מרנניתא דלית בה מיטא :

הגאון מהר"ל מפראג נהג נשיאותו בכל מדינת מערדין ובפוזנץ ופה פראג יותר מחמשים שנה (1) וביטמו היה תורה וגדולה במקום אחד כי היה עשיר גדול וקרוב למלכות להחסיד רודאלפים קיסר ז"ל אשר ע"כ אמרו המושלים שהיה דוגמת אנטינוס ורבי (2) ויחכם מכל בני קדם והיה איש אלהים נורא מאוד ותוארו כמלאך אלהים

(1) רבי ליווא בר צלאל הוא הרב הגדול מור החכמים מופת דורותינו אשר לאורו ילכו כל העמים. וימיו שותים בכל תפוזות ישראל. והעמיד תלמידים הרבה. הוא היה ראש הישיבה ואב"ד על כל מדינת מערדין כמו עשרים שנה. אחר כך בא לק"ק פראג שנת של"ג. ושם יסד בית וועד להכמנים הוא בית המדרש הגדול הידוע הנקרא קלוז, והרבנין תורה כתוכו י"א שנה ואח"ז עוד ארבע שנים וכיום ה' ד' אייר של"ב לפ"ק שם פעמי מרכבותיו לק"ק פוזנא ונעשה שם ראש הישיבה ואב"ד שנית על כל גלילות פולין [נמח דוד] :

(2) ביום א' ג' אדר של"ב הקיסר רודולפוס צרוב חסדו ואמיתו שלח וקרא אליו את הגאון הנ"ל וקבלו בספ"י ושוחקות ודיבר עמו פה א"פ כאשר ידבר איש אל רעהו ומהות ואיכות הדברים. סתומים והתומים ונעלמים הם [סס] :
קבלתי מרב אחד מעשה נורא שעשה ע"י מה שגילו לו מן השמים ומה נמשך שדיבר עם הקיסר כמו שעה וחצי [שם הגדולים] ע' בהקדמת הגלעד :
 ועתה ראה זה מצאתי אצל ידידי התורני המשכיל ר' יעקב שפיעגעל נר"י מעבר לשער מקראות גדולות [הנרפס בווינציאה בשנת ש"ב ע"י דניאל בן קרניאל בומבירגון] כתוב בכתב יד חתן הגאון בעל גור אריה בזה"ל. היום יום א' עשרה ימים לחודש אדר שנת חמשת אלפים ושלוש מאות וחמשים ושתיים לבריאת עולם היתה גזירת הקיסר רודילפוס יר"ה ע"י אשר בערטיער אל כמר מרדכי מיזול ויצחק בן חנוך ווייול שיעמוד חמי

מגילת יוחסין

חמי הגאון מרנא ורבנא מוה' יודא ליב י"ץ על המבצר בית השר הנזכר. וכן עשה ולקח עמו אחיו הגאון המופלג מוה' מיני ואותי וגם יצחק הנ"ל היה הולך לרגלינו וזולתם, וכבואינו שמה מיד נפתח חדר אחד חיצון להכניסנו ע"י משרת אחד ממשרתי השר הנזכר. וחדר ההוא פתוח לחדר וחדר לחדר עד כמה הדרים. ואדונינו הקיסר יר"ה יכול להלך מחדרו ובית מלכותו שמה בכמה צדדים, והנה בא השר הנזכר מהחדרים פנימים ושאל בשלום שלשתנו בכריעת קידה ונתינת יד בכבוד גדול והכנסנו תומ"י עמו ההדרה פנימה והושיבנו שם על אצטבע דרך כבוד שהכין לנו מקודם. ועל ברחינו הוכרחנו לישב ולשום מצנפת על ראש. ועמד השר לפנינו ודיבר עמנו איזה דברים דרך כבוד והלך מאתנו יותר פנימה לחדר אחד והכין שם ע"י משרתו ספסל נכבד ולעומתו ספסל שפל. ובא אלינו ולקח את חמי הגאון בידו שילך עמו לבדו פנימה. ומהר"ם ואני בקשנו לחזור חוצה וציוה לנו דרך כבוד גדול לישוב והלך עם חמי פנימה והושיבו ע"כ על הספסל המכובד והראוי למושל ומופלג והוא ישב לעומתו על הספסל השפל ממנו. ודיבר עמו נסתרות בהרמת קול עד כי גם שנינו שמענו אות באות ומלה במלה כל השאלה והתשובה. והיה זה הכל במכוון ורצון מהשר כדי שישמע הכל אדונינו הקיסר יר"ה שהיה עומד אחורי הוילון סמוך ממש אחורי חמי הגאון שיחיה. ונמשך הסיפור ביניהם בערך חצי שעה. ופתאום היתה דממה דקה ונרעשו מעט הספסלים באשר אדונינו הקיסר יר"ה פתח הוילון ובא שמה בעצמו ובכבודו ודבר עם חמי מעט מעטן ההוא וחזר לדרכו, וזה היה רחוק משנינו בערך ח' או י' אמות ולא יותר. ונמשכו חמי הגאון והשר עוד מעט בדברים, ואח"כ חזר השר והוילך חמי הגאון שי' אלינו בידו בתוך ידו ונכנע אלינו מאוד וחזר והושיט גם לכל אחד משנינו ידו בקידה ובדרך כבוד ופטרנו לשלום והיה מלוה אותנו החוצה עד החצר, ומה שהיו הדברים ראוי לסתור עתה כמנהג דבר מלכות ואם יגזור עלינו הוא ית' בחיים לעת ושעת הכושר נגלה כל הדברים. וקצרתי בכל פרטי הענין והדברים שנהג עמנו השר והכל בדרך כבוד גדול.

היום יום ב' י"א אדר הנ"ל גילה השר הנ"ל ליצחק הנ"ל איך שראה חמי הגאון הנ"ל פני המלך הנ"ל ושמצא חן מאוד בעיני הקיסר יר"ה ובעיני. יתן לו אלהים לב חכם ונבון להיטיב עם שארית ישראל כה"י וכל יועציו ועבדיו ויארץ ימיו ושנותיו אכ"ר.

דברי הקטן יצחק בר' שמשון כ"ץ ז"ל חתן הגאון הגדול בישראל שמו מוה' ליב י"ץ (עכ"ל הכ"י).

אבי זקני הגאון מהר"ל מפראג אשר שימש צרות הקודש כמפורסם כו' (כ"כ הנ' הגדול ר' נפתלי כ"ץ בעהמ"ה ס' סמיכות חכמים בתשובתו להגאון חכם לזו בתוכה בתשובת ח"ל סי' ע"ז] ומעטה חס שימש ברוה"ק עוד לא יפלא בעינינו על לעמבערג

אלהים (ח) ולא סמך ידיו על שום אדם לסמכו במורנו כל ימי חייו .
 וגם הוא לא עלה לס"ת כי אם בשם רבי יהודה ברבי בצלאל (ט)
 וחבר ספרים הרבה לאין קץ [ע' לעיל] ועל מצבת ציון קברו נמצא
 כתוב

מעשה הגולם שעשה המפורסם לכל ולא כמו שכתב החכם הג' ראפפארט רב ראשון
 דק"ק פראג בהקדמתו לס' הגלעד שאין הגולם יוצר כפיו של הגאון הג"ל :
ושמעתי מפי הגאון האמיתי המפורסם כו' מו"ה יוסף שאול הלוי אב"ד דק"ק
 לעמברג שפ"א בהיותו בק"ק פראג ביקש לעלות על עליית בהכ"י הישנה
 הנקרא אלט שול לראות שם את הגולם וכאשר בא אל סולם העלייה בא אליו שמש
 הבהכ"י איש זקן וסיפר לו כי הגאון הגדול ר' יוחאנל לאנדא זצ"ל אב"ד דק"ק פראג
 כאשר פ"א רצתה נפשו לראות את הגולם התעסק בתעניתו באתו היום וטבל במקוה
 טהרה והתעטף בטלית וחפילין ואחר כל אלה עלה לשם וכאשר ירד אמר הגאון
 הג"ל כי מהראוי שלא לעלות עוד שם שום אדם , וכאשר שמע הדברים האלה ירא
 וחזל מלעלות :

(ח) כ"י ישיח נפלאותיו . מי יספר שבח מעלותיו . ע"כ דומיה היא תהילתו . והסתר
 בחקר כבוד הדרתו . והקצר בשבחי תפארתו , ה"ה רוח אפינו . מחמד
 עינינו . מופת דורינו . פאר גלותנו . הגאון הגדול בישראל שמו פ"ה כ"י ע"ה ר"מ
 ור"ג מו"ה יהודה ליוואי וצ"ו אב"ד הישראלי בקהל קדישא עיר ואם בישראל ק"ק
 פראג יצ"ו השם יפרוס עליו סוכת שלומו ויהי שלום בחילו ושלום בארמנותיו ולכל
 השואבים מימיו מקור מים חיים ולכל המסתופפים בכל מעלתו שלום ע"כ [הגאון
 מהר"ם מלובלין בשאלה א' ששאל לו כתובה בתשובתו סי' נ"א] :

עין משפט הוא קדוש יאמרו לו . יחשוף יערות ובהיכלו כולו קרנים מידו לו .
 באהלי ההכמה וכולו . ועם חביון עונו ושכלו . אשרי העם שכה לו . אשרי
 הדור שהוא מנהיגו ומנהלו . אשרי הספינה שהוא קברניטו ודגלו . ה"ה הגאון יחיד
 בדורו עטרת ראשיתו לניף תפארתו מ"ו מהר"ר ליב יצ"ו . הגני באתי כו' ועיני כל
 ישראל על אדונינו בגלות החיל הזה כו' , דעתו דעת הקדושה דברי אלהים חיים הן
 הן שנאמרו למשה בסני' לדעת מה לעשות ולקבוע הלכה לדורות כו' ע"ש . [הגאון
 מו"ה שמואל בכרך זקינו של הגאון בעהמ"ח תשו' חות יוצר בתשובת חוט השני סי'
 מ"ט בשאלה אחת ששאל לו] :

מראד ה' בתוכנו , יסכון כבוד בארצנו . משיח זדקנו . בראשנו מלכנו . מלך
 יהודה לתורה ולתעודה ער צבא ישראל , היושב אתנו למראה עינים , ישפט
 זדק לאפסי הארץ להקים , תורה וחוקים . ארזלים ומנוקים . ירוולו כברקים . לכבוד
 שם תהילתו , אל חדר הורתו , לשמוע חכמתו , מארץ ורחב ידיים , תחת כל השמים .
 יפרש כשחר על ההרים לפני מחנה ישראל להאיר יומם ולילה , לא ימוש מתוך
 אהלו . הליכות עולם לו . נתיבה חכמה ילך בדרך החיים . להבין ולהורות נתן לבו
 כלב האריה אשר יתייה עיניו אף קדשים . הוא הדגל הגורא , כבוד יוצרו וכבוד
 התורה . אדונינו רבב ישראל ופרשיו . גאון עולם משוש דורו ראהו ושמוחו במלכותו
 אדון כל הארץ יקרא . הגאון המופל' מו"ה יהודה ליוואי . יחי אדונינו לעולם כו' .
 עין הארץ עליך . עיני ישראל יצברו לאמר . יהודה יעלה בתחילה כו' . ע"ש [בספרו
 נתיבות בהכתב ששלחו לו ע"ד הלע"ו ופגם נאלליר] :

והוא עמוד חזק ככרזל יסמכו עליו כל בית ישראל [כ"כ תלמידו הגאון בעל תוי"ט
 בתשובתו הנדפס בתשובת גאוים בתראי סי' יוד'] :

(ט) **ובמקום** ענותנותו שם גבה לבו בדרכי ה' כמש"כ בתשובת חוט השני [סי' כ"א]
 וז"ל וקא"ט גבור חיל עומד בפרץ נוכח בעלי לשון ומנהגו היה אשר

מגילת יוחסין

כתוב שחיבר חידושי גפ"ת על כל הש"ס וגם סדר תלמוד מלוקט
 מד' סדרים המצויים על סדר זרעים וסדר מטהרות. ועשה פירוש
 פשוט כפירש"י ופירוש הריף כפירוש תוספות סביבותיהם. ושאלות
 ותשובות רבות. ובעונינו בשריפה אשר שרף ה' בחמתו בשנת תמ"ט
 לפ"ק כל מחמדינו היה לשריפת אש. ואני הכותב היה לא"א ז"ל ש"ס
 דפוס ווינציאה ר"פ לפ"ק כתובים עליהם חדושי הגאון הנ"ל במעשה
 ירי אצבעות חתנו הגאון מהור"ר יצחק כ"ץ ז"ל וגם חדושי חתנו בעצמיו.
 והלכו מאתנו בעונינו. ולא נשאר בידינו ביד אחי מהור"ר דוד
 פערליש יצ"ו כי אם שני מסכתות סוכה ועירובין. יתמה הקורא
 ויתפלא המעיין עליהם. הפליא עצה הגדיל תושיה. ועלה למרום
 ח"י אלול שס"ט לפ"ק בן צ"ו שנה פה פראג (י) ושוכב עם אשתו
 בציון קבר אחר ולא נזכר אצל שניהם שם רב או רבנות מרוב
 חסידותם כ"א פ"ג ר' והודה ברבי בצלאל. ואשתו אשר הואל פעריל
 בת ר' שמואל (י"א) והבנין הוא מפואר וגדול למראה מאוד:

כל איש אשר העלה על לשונו דיבה רעה אחת דתו להכדילו מקהל ה'. גם כי זעק
 זעקה גדולה וזמרה רריוי מקבל עונשים, אמר זהו מכלל העונש שתהיה נכדל מקהל
 ה' ואח"כ לא התיר הנידוי עד אשר עשה תשובה כראוי:

עד שמחמת קנאה דיברו עליו בעלי לשון דברים קשים כמש"כ [שם סי' כ"ז] וז"ל
 בזכרי כבוד רבינו הגדול ונזירי חמי זקני הכ"מ כבודו במקומו גנוז תחת כנפי
 השכינה גם עליו דיברו כאלה ודברים קשים מהם מחמת קנאה או קנאה או להתגדר
 בו. הגם כי ידוע ומפורסם היה רוב חסידותו בכל העולם:

י לא כמו שכתוב בשם הגדולים שמוחתו כבוד בקראקא ע"ש ובהוספות. והקבור
 בקראקא הוא הגאון בזו"נא קדושא מו"ה אריה ליב הנקרא הוכר רבי ר'
 ליב מחת של הגאון בשבט"ה בית שמואל על אה"ע ע"ש בהקדמתו:

ובמצבה שהוקם אחר כן חרות עליה נוסח הזה

יום ד' י"ב אייר ש"ע לפ"ק

הצדיקת אשר הואל .
 פעריל בת ר' שמואל .
 אשת חיל עמרת בעלה .
 במח בה לבו מקצה בחוברת .
 נעים היו מעשיה כקמרת .
 מנשים באהל תבורך בתפארת .
 כשרה ורבקה ענן קושרת .
 וברכה בעיסה מכשרת .
 ונר דולק משבת לשבת אחרת .
 כלאה כרחל היתה לבית עקרת .
 לעבוד ולשרת .
 לתוכן שמים בורת .

יום ה' ח"י אלול שס"ט

הגאון הגדול בישראל .
 ר' יהודה בן בצלאל .
 ארי דבי עלאה ותתאה גבר .
 עיול בבר ובלא בר ,
 כל פרד"ס נכנס בשלום ועבר .
 ויחכם מכל דגמר וסבר .
 ולא הניח דבר .
 קמן וגדול אסף וצבר .
 עשות ספרים אין קץ חבר .
 ויצבור בר , יותר מט' חבורים .
 נאו לחיו בתורים .
 שבכתב ושבעל פה בשמלתו .
 צרורים .
 ובכל חכמה ומדע ידו הרים .

ויכלכל בני דורו לחם אבירים . משאלות ותשובות (על האבן
 התחתונה שבצד צפון) נוצחות ונוברים , ובחדושים על כל ששה
 סדרים , על גמרא רש"י ותוס' המה הגבורים , בפלפולים חריפים
 ויקרים . למוצאי דעת אלהים ונברים , האיר עיני עברים . ויותר
 שה' חכם אדיר באדירים . עוד לימד דעת זריוס וזהירים . איון
 חקר ותיקן הרבה גדרים , בשל תורה ושל סופרים , ודברי חכמים
 במסמרים , ויהן פני העיר לדור דורים . אי חסיד אי עניו .

(מעבר השני) עונים ואומרים .

יום ד' י"ב אייר ש"ע לפ"ק .
 הצדקת אשר הואל .
 פערל בת ר' שמואל .

יום ה' ח"י אלול שס"ט .
 הגאון הגדול בישראל .
 ר' יהודא בן בצלאל .

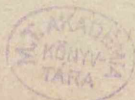
ביראה וטהרה בזריוות וזהירות גמרים , אין כמותו גבר
 בנברים . לו דומיה תהלה כי אין מספרים לרוב כח מעשיו הישרים
 רועה נאמן היה לשיות פזורים . יותר מ' שנים מלך בראש מורים
 בארצותינו ובפרגא עיר ואם בעיירים ואשתו אשת חבר בחבירים
 צדקתה נדע בשערים . ידיה שלחה בכשורים . כפה פרשה לעניים
 וחסרים . מתניה בעוו היו חגורים . בכל גמילת חסד ומישרים . אין
 לפרט ולספר ברברים כו' . (ע"ש בגלעד)

מגילת יוחסין

תולדות הגאון מהר"ל הנ"ל, דע כי לא היה לו רק בן יחיד
 היה נקרא בשמו ר' בצלאל חריף והיה גאון מופלא
 ומקנאה לא רצו לקבלו למלאות מקום אביו פה פראג. וקבלו
 את הגאון מהור"ר אפרים לונטשיץ בעל עוללות אפרים לר"מ
 בחיי הגאון מהר"ל. וחרה למהור"ר בצלאל הנ"ל כי מאה מיתות ולא
 קנאה אחת ונסע לק"ק קעלין וקבע ישיבה שם. ושם נתבקש
 בישיבה של מעלה בשנת ש"ס לפ"ק. וכתוב על מצבת קבורתו
 פרט השנה ברמז הר"ב בצלאל"ל לפ"ק שהוא מספר ש"ס. ועפ"י
 ר' ישראל סרוג ועפ"י מעשה שהיה [לא ידעתי אל מה מרמו בזה]
 ורבי בצלאל הנ"ל הי' לו בת אחת היתה נקראת ליפט, והיתה
 נשואה להגאון מהור"ר פנחס הלוי הורוויץ (נסקדמס ילקום נמשני
 כטוב סהמקיבל סלסי מוס' יכחל כרוג זל"ל העיד עליו נשמתו סיסה
 נשמתו רבי פנחס בן יאיר). ולא חיו לה בנים. גם הניח אחריו שני
 בנים מהור"ר מנחם ומהור"ר שמואל. מזה מנחם מת בילדותו
 בחיי זקינו הגאון מהר"ל. ומהור"ר שמואל האריך ימים מאוד
 בעושר וכבוד וגדולה והיו פרימס [הוא הראש לכל מנהיגי וטובי
 העיר]. פה פראג וגדול בתורה ובטעמים והיה חביב לזקינו הגאון
 הנ"ל כבבת עינו. וקודם מותו הבטיח להנחילו מקום קבר אביו
 אשר הוכן לו פה פראג, באשר הגאון הנ"ל קנה ג' מקומות סמוכים
 זה לזה לו ולאשתו ולבנו יחידו מהור"ר בצלאל הנ"ל. והוא לא
 נקבר פה כי אם בק"ק קעלין על כן ינחל בנו מהור"ר שמואל הנ"ל
 מקום קברו :

ובשנת תמ"ו לפ"ק נפטר מהור"ר שמואל הנ"ל ובשעת מיתתו
 הי' אצלו כל בני חבורה קדושה גומלי חסדים. ואמר להם
 שכך הבטיחו אביו זקינו הגאון מהר"ל שיחד אותו בקבורה
 במקום אביו. אז אמרו לו שאי אפשר כי המקום צר מאוד מסיבת
 בנין הציון. וא"א לקבור שם איש גדול הקומה ובעל בשר כמוהו.
 וגזר עליהם שילכו לעשות הקבר עודגו בחיים. ואם יראו שהמקום
 צר יבקשו מחילה מהנאון שיצמצם את עצמו כדי להמציא בצדו
 קבר לבן בנו לקיים הבטחתו אשר הבטיחו. ומיד נתרבה המקום
 ונקבר שם בריוח. ואח"כ חזר המקום להיות צר כבתחילה ולא היה
 אפשר להקים לו מצבה לפי כבודו והקימו אבן ארוך מאד ולא
 רחב. כי לא היה אפשר להכניס שם אבן רחב והדבר נראה
 לעינים. והיה כתוב לזכרון מעשה שהיה בפנסק החבורה ג"ח.
 ובעונותינו נשרף בשנת תמ"ט. אבל כל בני הקהילה יודעים
 ומספרים את הדבר :

וישתי בנות היה לה' שמואל, אחת היתה נשואה להגאון מהור"ר
 חיים כ"ץ מפוזנא נכד הגאון מהור"ל כמו שיפורש לקמן
 והשניה נשואה למהור"ר יעקב בהגאון מהור"ר חיים אב"ד במדינת
 העסין והיה ר"ה פה פראג. ועל מצבת קבורתו נכתב, הגאון
 מהור"ר יעקב שר התורה. והקצין המנוח מהו' יעקב ירושלמי ז"ל
 אשר

אשר היה ר"ה פה קהלתנו כ"ד שנה היה בן בתו של מוה' יעקב
אשכנזי הנ"ל ונקרא בשמה תנצבה. הרי היחוס מבן יחיד של
הנאון מהר"ל אבל יחוס בנותיו יגדל ממנו.

האחת מרת פינלה אשת הנאון מהו' יצחק כ"ץ ז"ל כאשר אזכיר
לקמן עם בניו וצאצאיו וכל יוצאי יריכה גדולי עולם:

השנית מרת גיטלי. היתה נשואה להמופלג בתורה ובחסידות

ראש וקצין ומנהיג פרימוס בקהלתנו מוה' שמעון ברנדים

הלוי ז"ל, והוליד בן חסיד מאוד, וגם הוא היה ראש ומנהיג

בקהלתנו מוה' שמואל ברנדים והוא הוליד את החסיד המופלג

בתורה אשר כל ספריו הרא"ש שבכל הש"ס היה חוזר ע"פ

מהו' שמעון ברנדים הלוי ז"ל בעל דודתי ע"ה והוליד ממנה

עשרה בנים זכרים. שבעה מהן מתו בקטנותן. ושם הבכור מופלג

בתורה ובעושר מהו' חיים הלוי ברנדים ז"ל אשר איתן מושבו

היה בטרנאפל ונפטר בשיבה טובה והניח אחריו שם בנים ובני

בנים ובנות גדולי הדור. והשני רב גדול ומובהק מהו' יעקב

ברנדים הלוי, והניח אחריו ג' בנים זרע ברך ה' הא' ר' נפתלי

הירץ סג"ל. אשר גר סמור לק"ק מיץ ושם השני ר' שמואל סג"ל

תושב ק"ק פירדא והשלישי הכי נכבד הרב הגדול בדורו לשבח

מוה' משה ברנדים סג"ל אב"ד ור"מ דק"ק בומסלא והגלילות.

ונקרא בשם אבינו זקנינו ה"ה החסיד המקובל אלקי וחכם בכל

חכמות התורה מהו' משה פערליש ז"ל. ושם הרביעי אדם נכבד

בעושר ובמעשים ובן תורה ר' בצלאל הלוי אשר גם הוא נפטר

בעושר ובכבוד והניח אחריו ברכה בן יחיד נכבד מאוד

ר' יואל סג"ל:

עוד בן אחד לר' שמואל ברנדים ז"ל הנ"ל היה אדם גדול בתורה

ומת בקצרות שנים בדבר בשנת ת' לפ"ק והיה נקרא ר'

בצלאל סג"ל וחיבר כמה ספרים אשר לא יצאו עדיין לאור ויגע

במיעוט שנים מה שלא יגע תלמיד ותיק לע' שנה והניח אחריו

בת אחת מרת גיטלי ע"ה אשת ה"ה מוה' אליהו בומסלא סופר

מדינה. והולידו ד' בנים א' ר' בצלאל ז"ל והב' ר' ליב שיחי

והצעיר שבהם הרב החסיד המנוח מהו' יונה ז"ל שהיה נקרא

ר' יונה לאנד סופר [הוא המהבר שו"ת מעיל צדקה] והר'

הראש הקצין התורני כמהו' גרשון ברנדים סג"ל ר"ה. ולו היה ג'

בנים אחד מהן היה קצין גדול ומנהיג הקהילה. והיה מופלג בסדר

קדשים ש"ס ותוספות. והב' היה גדול בתורה ובחסידות ר' שמואל

ברנדים דיין מו"ש פה פראג. והג' נפתלי בראנדס. ור' גרשון

הנ"ל גם הוא היה חתן ה"ה מוה' שמואל ר' בצלאלש הנ"ל:

עוד בת אחת היה להנאון מהר"ל מפראג מרת רייכיל אשת מוה'

אברהם וולירשטין הלוי. והולידו את הנאון מהו' משה

דרשן סג"ל ז"ל אשר היה אב"ד בכמה קהילות ודרשן פה פראג.

ומקום קבורתו פה פראג:

עוד בת אחת מרת מילא אשת מהו' הירש סאבטקי והולידה את הרב מהו' סאבטקי שהיה נאמן הקהילה פה ודיין מורה שוה ורב בקלוז. ואשת הראש הקצין ר' יצחק לאוויטיץ אשר הוא פרימוס כעת בפראג היא מבנות בניו:

עוד בת אחת ופרסמה הכותב מרת רעאלינא. היתה נשואה לגדול מרבן שמו הקצין המופלג בתורה ובחסידות מוה' היים וואל ז"ל בהג' מוהר"ר יוחנן בהגאון מוה' אברהם וואל ז"ל ועל מצבת קבורתו הפליגו מאוד לספר בשבחיו ומתורתו וממעשיו ומנשיאותו אשר נהג בהיותו פרימוס בקהלתנו. והוא אשר הקים בתי הקלוזין והקופה ובניו אחריו נתפזרו למדינת פולין לא ידעתי אכנס:

תולדות הגאון מוה' חיים מפרידבורג לא נודע לי (*).

גדולי

(* ונולד בפוזנא [ס' וומ"ח] וכיה תלמיד הגאון רבי ר' שכנא יחד עם הרמ"א והרביץ תורה בישראל ארבעים שנה וחיבר ס' וויכוח מים חיים כשנות על ס' תורת חטאת של הרמ"א [הקדמת ס' החיים] וכדפסו עתה מחדש עם ס' תורת משכ מהרב הגאון האמיתי מו' יוסף שאול הלוי אב"ד דק"ק לעמברג נר"ו ליישב כל השגותיו וגם הוא בעלמו חיבר ס' או"ה ולא ראה לפרסמו כדי שלא יסמכו עליו כמש"כ בס' וומ"ח [שם הגדולים] גם חיבר ס' החיים אמרוהו אמרות טכורות: נחמדים מפז ומפנינים יקרות. דברים העומדים בזומו של עולם. וכל דיבור ודיבור מרגיטיה תחותיה. וברוח הקודש נאמרו. [הסכמת הגאון החסיד מו"ה יהושע העשיל אב"ד דק"ק אפטא] ובס' החיים דפוס ראשון אה"ה מולא הקדמת הג' מופלא מוה' יצחק ברי' שמשון שהן אחיו הגאון מהר"ל מספר בשבחיו ע"ש, ונח כפשו שנת שמ"ח ביום מתן תורה ועי' בס' החיים ס' סליחה ומחילה פ"ט ובס' פרנסה וכלכלה פ"ו שם תראה שהיה שורה עליו רוח הקודש: כי זה לשונו שם

מאכזבת הש"י את עמו ישראל וכדי להסיר מלבם כל ספק נתן להם את שבת קדשו שהוא אות ברית בינו ובינינו ובמנוחתנו לא ישכנו ערלים במה שירגיש כל איש ישראל בעלמו שפע אלהי ואור פניו כי רליחו ושמחה יתירכ שנופל עליו בלי מתכוין מיד בהכנסת השבת וליל של שבת כולם אור ועוז וחדוה במקומנו בלתי ספק שאין זה רק ילון האור והשמחה המזכיק ממקום שהנבואה יולאת משם שאע"פ שאין לנו לא נביא ולא חוזה ואנחנו על הדמה נכריה עם כל זאת לא עוז ממנו חסדו ואמתו להשפיע עלינו אור אלהים מידי

גידולי תרומה של הגאון? מוהר"ר סיני בר בצלאל ידועים בכל קצוי ארץ. בן אחד היה לו פה פראג ראש וקצין ואב"ד ור"ט בק"ק קעלין ובכל מדינת פיהם מוהר"ר חיים ר' סינש ז"ל ומקום קבורתו בק"ק קעלין הוא הניח אחריו בן אשר מלא מקומו בתורה ובכבוד מו' בצלאל הנקרא ר' בצלאל גלאצור שהיה פרימוס וראש ב"ד מורה שוה ורב בבהכ"ג הישנה ועלה לישיבה ש"מ שנת תי"ב לפ"ק ולא הניח אחריו בן כי אם בנות והבנים מתו בחיי אביהן ולו אח אחד גאון מובהק אב"ד ור"מ דק"ק נ"ש וחמדינה מוהר"ר גבריאל ז"ל ומת בן ל"ו שנה שנת שפ"ט ועוד אחד בקראקא חסיד ולמדן מופלג מוה' ליב ר' חיים ר' סינש והוא אבי הגאון הגדול מוה' גבריאל שהיה אב"ד ור"מ דק"ק נ"ש וחמדינה ומת בשנת תע"ח ובנו הגאון המפורסם מו' בעריש ממלא מקומו להיות יושב במקום אביו לע"ע ואחותם מרת יודית בת ר' חיים ר' סינש היתה נשואה לה"ה מוהר"ר אלעזר ר' טודרוס' ז"ל נעדר מן העולם בהיותו רך בשנים והניח אחריו בן זריו וממלא מופלג בתורה ורב בבהכ"ג פנחס וראש ונגיד לקהלתנו מוהר"ר חיים ר' ליור ר' טודרוס, ובכינוי בשם אמו ר' חיים ר' יורתנש. ומת בן ע"ה שנים בערב ר"ה תסמ"ל ולו אח חסיד ולמדן מוהר"ר טודרוס ז"ל מת בשנת ת"מ לפ"ק פה פראג ואחותם הגבירה מרת פעריל ע"ה היתה נשואה להרא"ש והקצין מוהר"ר מיכל ווינר ז"ל ר"ה פה פראג בן ה"ה מוהר"ר דוד חיים ז"ל מווינא אחיו של הגאון הגדול מוה' שמעון ז"ל אב"ד ור"מ פה פראג וחמדינה :

הגאון מוה' שמשון אב"ד דק"ק קרעמניץ אחי הגאון מהר"ל מפראג היה חתן הגאון החסיד מוה' שמואל אשר מנוחתו כבוד בירושלים והיה נשיא שם והיה לו שני בנים א' הגאון מוה' מנשה אב"ד

שבת בשבתו וזפרטו לחננו עיפי הטרדה כמר הזכר לנו מולאים מרגוע לנפשנו ציוס קדוש הזכר. וזכה נתברר לנו צירור גמור שאין אחריו ספק כי תורתנו תורת אמת וזכו ג"כ מטבע הנפש שכיח מקור השמחה ומטבע מלות השם שחס משמחי לב אשר שנייחס חלוצים ממקום האור והשמחה ושקועים וכלואים צמעכה חומר האדם שישמחו זה לעומת זה בצח עת דודים יוס ש"ק כאשר ישמח איש נכרי בצרף מרחקים לקראת אוהבו וקרובו שצח מארץ מולדתו. ואף על גב שכבר נסתמו צטו"ה כל מעינות חכמת הקבלה ואין אלתנו יודע עד מה עם כל זאת אל חי אלהינו לורנו כשאייר לנו נילוף זוכר הנפשי המחעוררת לפעמים מעלמה ומקשפת להכיר בוראה וארוחתה ארוחת חמיד ניתן לה מאת המלך צרוך הוא דבר יום ציומו להטעים לה מעט מיטרת הדבש אשר בקלס המטע וילירו עיניה ולא נודע לו מאין צח הכח הכוח :

אב"ד דק"ק שדה לבן. ואחיו הרב מוה' אברהם בודנקיש אב"ד דק"ק קארץ. וגיסם בעל אחותם הי' ר' פסח קארציר אביו של הגאון ר' שמשון מגיד [הוא ר"ש מאוסטארפלי המקובל הגדול]: גם שמעתי כי הגאון מו"ה יצהק בצלאל אשכנזי אשר חיבר תשובה נפלאה נודעה ומפורסמת גם הוא היה ממשפחת הגאון מהר"ל הוקן ראש משפחתו של הגאון מהר"ל מפראג:

ר' העלמן אחי אבי הגאון מהר"ל היה לו בן ח' ושמו ר' שמואל ור' שמואל היה לו שני בנים אחד הגאון מוה' חיים אב"ד דק"ק קרעמניץ חמו של הגאון מוהר"ר שמעלקא אב"ד דק"ק אוסטרא. בהגאון מוהר"ר מאיר ז"ק מלבוב מיוחס לזרע הראש משבט יהודה. והב' הגאון מוה' אליעזר בעל ספר דמשק אליעזר אב"ד דק"ק אפטא והגאון ר' הירץ שהיה דר בק"ק שירלוב. והגאון ר' יעקל. והיה אביו של ר' אברהם ור"א היה לו בן הגאון מוה' משה שהיה אב"ד דק"ק האראדנא:

ועתה אחל לכתוב יחוס הגאון מופלא מוה' יצחק בר' שמשון כ"ץ ז"ל חתן הגאון מהר"ל מפראג.

איש היה פה פראג גדול בתורה ובעושר וביחוס אשר בא לפראג מעולי הגולה ק"ק אובן ע"י עלילה שהעלילו עליו שם והיה האיש החוא נקרא ר' עקיבא מאובן וכתוב פה על מצבת קבורתו רבינו עקיבא כהן ונשיא מאובן ונתבקש בישיבה של מעלה קרוב לשנת רנ"ו לפ"ק. והיה מוכתר בנימוסין. ומתוך קנאה העלילו עליו גדולי אונגריין באובן. ובא לכאן ובנה בית גדול בנוי לתלפיות והרביץ תורה בדורו של הגאון מהו' יעקב פולק ז"ל אשר היה אב"ד פה בזמן ההוא כמפורש בס' יוחסין. והאיש ההוא הוליד מאשתו י"ב בנים זכרים וי"ג בנות. והתחתן עם י"ב בנותיו לכהונה. ולאחת אשר היתה נקראת בשמה יוכבר התחתן עם ר' שבתאי בר' ישעיה הלוי הורוויץ שהיה נקרא שעפמיל. אביו של החסיד מהו' אברהם הלוי בעל יש נוחלין ועמק ברכה וברית אברהם ושאריו ספרים שחיבר. אביו של הגאון החסיד בעל של"ה זלה"ת נ' והיחוס ההוא כבר כ' בצוואת הגאון מהו' שעפמיל סג"ל בנו של הגאון בעל של"ה

(א) ובה אחת טהיטה כשואס לכגאון ר' יכודא ז"ל חביו של המהרש"א ז"ל וכגאון ר' שמואל חביו סט"ז כ"י אחיו של ר"י סג"ל.

(ב) מיוזאחי חלציו כ"י ר' יכודא חביו של המהרש"א ז"ל.

(*) מפני הכבוד וקדושת מטעי קודש החמים הגאונים הקדושים מוהר"ר ר' שמעלקא ור' פנחס בעל ההפלאה והמקנה, אמרתי להציג פה שלשלת היוחסין ממשפחת הורוויץ ר' ישעיה הלוי כ"ל הוא מעיר הורוויץ במדינת טעכמטן הוא ה"ה חוטר מגזע רבינו

וללה"ה וגם בעל ס' שפע טל היה מאותו היתום ור' עקיבא הכהן
 ונשיא הג"ל זכה לילך לדוכן הוא וי"ב בניו וי"ב התניו. כ"ה נפשות.
 והתפאר בעצמו שקיים מצות כ"ה תברכו את בני ישראל. ונתקנאו
 בו שרים גדולים ונכבדים מתוך גדולתו עד אשר גם פה לא ישב
 בהשקט מעלילות. ובזכותו וזכות תורתו ניצל. ויען אשר פגעו בו

יחזק הלוי ז"ל [כובא בחדושי הריטבא למגילה דכ'] בן רבינו
 פנחס הלוי ז"ל אחי הרי' אהרן הלוי נשיא הלויים מצדלונא בעל
 החינוך וצדק הבית. יולאי יריכו של ר' ישעיה הכ"ל. אי' הגאון
 מוה' שצתי שעפטיל הלוי איש הורוויץ אבי הגאון הקדוש מוה'
 אברהם הלוי ז"ל אבי הגאון הקדוש מוה' ישעיה הלוי בעל השל"ה.
 ב' האלוף החכם המפורסם בדורו מוה' אברהם משולם זלמן
 הלוי איש הורוויץ מק"ק פראג. הרב ר' משולם זלמן הכ"ל אחד
 מבניו האלוף החורגי מוה' עקיבא הלוי איש הורוויץ אבי הגאון
 המקובל מוה"ר שעפטיל הלוי איש הורוויץ ז"ל ב"ס שפע טל
 השני מבניו הרב הגאון מוה' יעקב ישראל הלוי איש הורוויץ
 (כובא בלמח דוד שנת רע"ו) אחד מבניו של ר' יעקב ישראל הכ"ל
 הוא הגאון הקדוש המקובל רבינו פינחס הלוי איש הורוויץ ז"ל
 האבד"ק פולדא. ועליו אמרו שגשמתו נשמת רפב"י [וחוקפו וגבורתו
 מבוחר בתשו' חות יחיר ס' קב"ג] אשתו הראשונה יתה מרת
 ליפט בת הגאון ההריף מוה' בלאל ז"ל בן המהר"ל מפראג ז"ל
 כחוב לעיל. ואשתו השנייה יתה בת הקלין ועשיר גדול מוה'
 יהושע מפרעמס"ל בן האלוף הקלין שר ונגיד מוה' שמואל שמעלקא
 אחתו של המהר"ל מפראג. ואשתו השלישית יתה אחותו של רבינו
 הרמ"א ז"ל. אחד מבניו של הגאון ר' פינחס הכ"ל היו הגאון
 מוה"ר יהושע הלוי איש הורוויץ ז"ל והוא היה נקרא בשם הארוך
 (ע"י לעיל) בנו היה הגאון הקדוש מוה' שמואל שמעלקא איש
 הורוויץ האבד"ק טארני. [ונתו מרת חוב יתה אשת הגאון החסיד
 מוה' אלעזר האבד"ק אמשטרדם ז"ל. אבי זקנו של הלדיק מופת
 הדור ר' שלום מצעלו זללכ"ה]. אחד מבניו של רש"ש הכ"ל היה
 הגאון הקדוש רשכבה"ג רבינו מאיר הלוי איש הורוויץ ז"ל האבד"ק
 באלחוב וטיקטין. שחוב עליו שנתגלה מן השמים שראוי היה
 שחשבה עליו שכינה אלא שאין הדור ראוי לכך] נפטר בטוקטין
 ר"ח סיון תק"ו. והנה י"ב בניו קדושים וגאונים כמוהו ואחד מהם
 הוא הגאון הגדול מוה' אבי הירש הלוי איש הורוויץ ז"ל אבד"ק

שלשה מאורעות בשלשה רגלים וניצל מהם עשה שלשה פרוכת הקודש שווין זה לזה באין הפרש ביניהם והקדישם לשלשה בתי כנסיות דהיינו בית הכנסת אלט נייא. ובהכ"נ הישינה. ובהכ"נ פנחס. והתנה עם הגזברים. שלא יפרשו אותן אל פני הקודש כי אם בכל שלשה רגלים תמיד בליל ראשון ולא יותר. גם נרב פמוט גדולה לבהכ"נ פנחס ולה נרות כמספר בניו. הלא היא תלויה מן הכיפה לתוך הבימה שקורין אלמיטרא. ובן אחד מבניו היה נקרא גרשן. אשר ממנו מסתעפים הכהנים החותמים עצמם משפחת הגרשוני ואחד היה נקרא גרשם. הוא הוליד את הקצין כטר שמשון הכהן זצ"ל ושמשון הוליד שלשה בנים. שם האחד המיוחד הגאון המופלג מהו' יצחק ב"ר שמשון הכהן זצ"ל אשר היה אב"ד ור"ם בק"ק ניקלשפארג ומדינת מערדין. ובק"ק ווינא ובמדינת אוסטרייך ושב לפראג וחיה מורה שוה ופרימוס. [הוא חיבר פי' קצר על מדרש שו"ט. והשלים איזה סדרות בספר חתן דטים למחר"ר זלמן רונקיל נדפס שס"ו. ועשה הגהות בס' פענח רזא פי' על התורה נדפס שס"ו [סה"ד] והוא עשה הקדמה נפלאה בתשובת מהר"ם מרוטנבורג. וחתם בראשי הרוות. אנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם יצחק בר שמשון כהן זכרו לברכה חתן הגאון הגדול מהו' ליוב נר"ן חזק ואמין אמן. [שה"ג] והוא בא בהסכמה עם חותנו הגאון מהר"ל על ס' לחם רב ליקומי דינים שנשמט משו"ע שחיבר הג"מ שמואל בר' יוסף אב"ד רבומסלא נדפס שע"מ ועל ס' הראב"ן הראשון שנדפס בפראג. וע' הקדמתו לס' דרוש על התורה והמצוה של חותנו הגאון מהר"ל וע' בתשובת חוט השני]. (*ואחיו הקצין פ"ו כהר"ר ישראל גרשם. והשלישי כהר"ר משה גרשם. כהנים שניהם היו דירת כבודם בק"ק נ"ש. והנהיגו נשיאות והשתדלו טובות הרבה לישראל בדורם. ובנה שם בית גדול הוא הבהמ"ד הגדול: הגאון מה' יצחק כהן הנ"ל נשא את בת הגאון הגדול מהו' ליוואי מפראג הנזכר והיה שמה לאה ומתה ממנו בלא בנים בהיותו

ברבנות

עשרטקאז אציהס של האחיס הגאונים כוודעים בקאוי ארץ מוכר"ר ר' שמעלקא ור' פינחס זללכ"ס בעל הספלאה והמקנה. ועוד עשה בניס גאונים כרסוס צמג"י למשפחת כורויץ להגאון ר' יוסף לעוויכטיין האד"ק סראלק נ"י.

נפטר ציוס כ' י"ב סיון ספ"ד לפ"ק. ועל אבן מלכתו חרות תוארים רבים: ומכס. גאון ישראל וקדושו. נודע בצעירים שמו. ראש חכמים איש תבונה. ודמיונו אבי עבבזורה ספרים רבים חזר וצנח. גדולכ אל מקום תורה נתוכה. ציראכ בענוכ צטכרה. לדל היכ כאכ כועיל אמוכ כו' ע"ש בגלעד;

ברבנות במעררין. ואח"כ נשא אחותה מרת פיגלא והרבה לספר בשבחה על מצבת קבורתה סמוך לציון אביה הגאון מהר"ל פה פראג והוליד עמה שני בנים, שם האחד הגאון ה"ה מהו' חיים כהן שחיה אב"ד ור"מ בק"ק נ"ש והמדינה ואח"כ נתקבל לר"מ פה פראג ואח"כ בק"ק פ"פ דמיין ואח"כ בק"ק פוונא והגליל. ושם נתבקש בישיבה של מעלה. ושם השני הגאון ה"ה מהו' נפתלי כ"ץ שהיה דרשן פה פראג בתחילת גדולתו ונתקבל לאב"ד בפרוסטיץ. ואח"כ בק"ק נ"ש ומדינת מעררין ומשם לק"ק פינסק דליטא. ומשם לק"ק לובלין והגליל. ושם נגנזו ארון הקודש. ושם אחותם הרבנית מרת חוה. היא היתה אם כל חי בתורה ובמעשים אשר אשה בכל אלה לא מצאנו [ע' בהקדמת תש בת חות יאיר ממנה באורך] ובנסיעתה לארץ ישראל נאספה אל עמה בק"ק סופיא. ושם בעלה הגאון מהו' שמואל בר יצחק בכרך ז"ל גם הוא היה דרשן פה פראג ואב"ד ור"מ בק"ק בומסלא והגליל. ואח"כ נתקבל לאב"ד ור"מ לק"ק ווירמיוז ומדינת פפלאץ. ושם נאסף אל עמיו. ובנו הגאון מהו' שמשון אשר היה בעת ההיא דרשן פה פראג למלאות מקום אביו. ונתקבל אח"כ לישוב על כסא אביו בוירמיוז. והיה שם עד יום מותו. ובנו הגאון מהו' יאיר חיים בעל תשובת חות יאיר ותשובת חוט השני הי' דור שלישי חוט המשולש אשר ישבו על כסא ההוראה בק"ק ווירמיוז. גם בת היתה להגאון מוה' שמואל בכרך הנ"ל מרת מעלציל, ושם בעלה הרב ה"ה מוה' סבלא אב"ד ור"מ דק"ק שנייטוך ואגפ' הוא הוליד ממנה את הזקן האולף מוה' שמעון יצ"ו אשר כעת הוא למעלה משמונים שנה לא כהתה עינו ולא נס ליחו וש"ס משנה שגורים על פיו ושם אחיו מופלא בתורה ובחסידות מוה' שמואל שהיה נאמן בק"ק רודניץ והיה מורה צדק לעדתו שם כל הימים אשר לא היה שם אב"ד. הזקן מוה' שמעון הנ"ל הוליד בתוך שאר בנים הגונים את הקצין המפורסם פ"ו כהר"ר יצחק לאוטיץ אשר הוא פרימוס פה פראג לע"ע וגם בת אחת היתה להגאון מוה' שמשון הנ"ל חיתה נשואה להרב הקדוש מוה' זלמן ר' משהלם סג"ל ז"ל היה דיין מורה שוה פה פראג והיתה נקראת בשמה פיגלה בשם אמה זקנתה בת הגאון מהר"ל מפראג אשת הגאון מוה' יצחק כ"ץ הנ"ל ופיגלא הנ"ל ילדה מהרב מוה' זלמן הנ"ל את בנה הרב המופלג בתורה ובחסידות ובוקנה וממלא מקום אבותם מוה' יצחק סג"ל דיין מורה שוה פה פראג יע"א משנת תנז"ל עד היום שחוא שנת תפ"ז :

ועתה נחזור ליחוסיו הג' מהו' נפתלי כ"ץ מלובלין אשר הוליד כמה בנים מלאים זיו ומפיקים נוגה תורתם במדינת פולין א"צ לכותבם גם לא נודעו לי כולם הרבו ענפים ושרשים ת"ל אך אזכור ב' מהם אשר היה פה פראג א' מהן המופלא מהו' חיים כהן ז"ל אשר הוליד את הג' מהו' נפתלי כ"ץ אשר כעת הוא אב"ד ור"מ בק"ק גלוגא רבבא. ובת אחת נקראת בשמה פיגלא נשואה להמופלא מהו'

מהו פייבל בומסלא ריין ב"ד רבה פה פראג ואחיו השני הרב הגדול
 לרורו מהו יצחק כ"ץ ז"ל גם הוא היה דרשן פה פראג ואח"כ נתקבל
 באב"ד ור"מ בק"ק סטעפן ואח"כ נתקבל לדרשן ור"מ בק"ק לובלין
 ושם נגנו ארונו הקודש ושוכב עם אביו הגאון מהו נפתלי כ"ץ אב"ד
 דק"ק לובלין. ושם אחותם ה"ה הגבירה מרת יודית מלובלין ובנה
 הרב הגאון מהו נפתלי אב"ד דק"ק נראל. ואחותם הגבירה מרת
 פעריל מואלקווי. הרב הגדול מהו יצחק כ"ץ הנ"ל נשא את בת
 הגאון מהו מענדיל מרגליות שהיה אב"ד ור"מ בק"ק פרעמסלא והגליל
 והוליד ממנה שלשה בנים האחד המיוחד הגאון הגדול המפורסם
 מהו נפתלי כ"ץ ז"ל אשר היה אב"ד ור"מ בק"ק אוסטרא והגליל
 ובק"ק פוזנא והגליל ובק"ק פ"פ דמיין (הוא המחבר ספר סמיכת
 חכמים) ונתקבל לנשיא בא"י ונסע לארץ הקדושה ויהי בדרך במלון
 בק"ק קאסטנטינא נאסף אל עמיו ושם נגנו ארונו הקודש (ע'
 בצוואתו מעשה נפלא מענין פטירתו). ושם השני המופלא ומופלא
 מהו ישעיה כ"ץ נ"י הריון המצויין ב"ד רבה דק"ק בראד אשר
 בשבילו סדרתי סדר היחוס הזה. ושם השלישי הרב הגדול מהו
 יהודה ליב כ"ץ ז"ל אב"ד ור"מ דק"ק פלאצק והגליל. ושם אחותם
 הרבנית מרת אסתר מפלנאי. ובניה דבנים ולה"ה. ואחותם מרת
 פעלקא מפרעמסלא. ובנה הרב ה"ה מהו יצחק ולה"ה :

עוד תדע נאמנה כי הגאון מהו עקיבא מפ"פ גם הגאון מהררש"א*
 סג"ל ז"ל גם הם היו מיוצאי חלציו של רבינו עקיבא כהן ונשיא
 הנ"ל כי כך שמעתי מאנשי אמונה מבני משפחתנו :
 הגאון

מפני שחמי זקני הצדיק המפורסם סוחר"ד משה תללה"ה
 מקאברין. הוא מיוצאי חלציו של המהרש"א ז"ל על כן
 הנני לרשום פה שלשלת יחוסו איך הוא-שייך למשפחת
 המהר"ל ז"ל. כפי ששלח לי הגאון ר"י ל"ש האבד"ק סראצק נ"י.

* זקני המהרש"א ז"ל, כיכ האבד"ק טיקטין פואא לובלין.
 אוסטרכא. וכחיד"א כתב שיש לו שו"ח זכח"י. ויש לו
 תשו' זב"ח החדשות סו' ל"י. וכונא בתשו' זב"ח סו' ע"ט וזב"ח
 החדשות סו' מ"ג. ומכסמתו לס' כעקרים ד' ווינעליא שט"ח
 נראה שזקני מהר"מ סו' האבד"ק לובלין וכמהרש"א כיכ מני דינא
 רבב אך בתשו' זב"ח החדשות סו' ל"ז ומ"ג וזכסמתו לס' יש
 מחלין כי מנזאר שהוא כיכ האבד"ק וע"כ שהמהרש"א ז"ל
 בעת סידוד גראמנין. או נתקבל לאב"ד אחרי פטירת המהר"מ ז"ל
 כי לא היו אזכרים אז"ל כנודע מחידושים לשנת, ובסידוד התפלה
 כת"י (לר' עבתי סופר) כונא במ"ע כהגיד קסס ח' סו' מ"ט גמלא
 כסמתו

הגאון מהור"ר נפתלי כ"ץ מלובלין היה חתן המופלג בתורה ובעושר נשיא הוא בישראל מהו ישעיה ליברליש ז"ל אשר היה פרימוס ודיין מורה שוה פה פראג וחתנו השני היה הגאון מהור"ר ליב רופא ודרשן פה פראג בעל קוליהודה ומהו ישעיה ליברלש הנ"ל חתם א"ע בהר"ר יצחק ליברליש ז"ל ואחיו הקצין הר"ר ליברמן

הסכימתו באוקספורד . גם בס' ראב"ן , ובס' תיקוני זבח . אשתו הייתה בת הגאון מוה' משה אשכנזי ז"ל מפוזנא , אשתו מרת איידיל ע"ה הייתה בת הגאון מוה' משה ליפשיץ האבד"ק בריסק . וכן הוצא בגדולות שאלו בשם הס' יש מנחילין . ובכל הסכמותיו כי שמואל אידלש . ובס' חולרות חיים סי' כ"ב כי אשר שם חמותו הייתה איידיל עשירה גדולה בפוזנא . ולקחה אותו מתוך הדחק ופרנסה אותו . ועל שמה נקרא חתימתו וספרו שמואל אידלש . כי היא עזרה לו לגדולתו בתורכ ע"ש . וכ"כ בהקדמת שו"ת אבן השיח ומאירת עינים , ובס' נופת נופים להרה"ק מוה' פנחס ז"ל מקאריץ סי' ע"ב . גם בס' מדרש פנחס כתב בשם הרה"ג מוה' אברהם דוב האבד"ק חמעלניק ופולנאה שהוא היה בעיר קבורת אמו של המהרש"א וליוה לקרות על המלצה ונכתב שם גיטיל ולא איידיל . וטעות גדול ביד האומרים על המהרש"א שהוא ר"ת מוה' שמואל איידלש ע"ש . וכפי הנ"ל הוסיב שם זה ע"ש חמותו . האשה מרת איידיל הייתה אחות הגאון מוה' פלטה קרא דיין דק"ק פוזנא ובת הג"מ משה בע"ס זכרון משה ועל שמות האנשים . חתן הגאון מוה' ליב מנגלוגא בהגאון מוה' ליפמאן האבד"ק שורבלין חתן הגאון מוה' יוסף קרא שהיה אב"ד בעשרים קהלות קדישות שבפולין בהגאון מוה' יהודה קרא אב"ד ור"מ דגלוגא בהגאון מוה' אביגדור קרא אב"ד ור"מ דק"ק פראג דודו של הג"מ יוסף קרא בע"ס בית יוסף וכן אחותו של המהר"ל מפראג הזקן . זה העסקתי מספר ייחוס כת"י להג"מ חיים אויערבאך מלונטשיץ בע"ס דברי משפט . אשר היה פה נכד הגאון הג' מוה' מאיר משעפס . זה ששה שנים . אם קבלה נקבל והכתב היה בקלף נושן אשר בא מכוון אלי להחזקות על ייחוסו . אבי זקני המהרש"א הרב מוה' יהודה סגל הוצא בסוכה בחי' בנו (דף לח) חתן הגאון מוה' העלמאן בר' חיים מווירמייזא . והרב הגדול מוה' שמואל סגל מלודמיר אבי הטורי זהב ור' יצחק הלוי היה אחי הרב מוה' יהודה הנ"ל . וחתן הגאון ר' יצחק ר' בללחש מלודמיר כמבואר בט"ז חו"מ סי' ג' שהוצא בחסו' מהרש"ל

מגילת יוחסין

הלפן ז"ל אשר הניח פה פראג בבהכ"נ אלט ניווא פרכת נפלא עם מרגליות וס"ת בעץ חיים מצופה כסף מוזהב למעלה ולמטה ומעיל שקורין מענטלא במרגליות כתוב עליו שמו ושם אשתו שנת זכר עשה לפ"ק. ה"ה מהו' אלעזר ליברמאן אשר חיבר ספר מענה לשון היה נכד מהו' ישעיה ליברלש הנ"ל בן בתו והוא בנו של הגאון בעל קול יהודה הנ"ל. הקצין המפורסם מהו' יהודה ריוו פרנס מווין היה חתן הקצין מהו' ישעיה ליברלש הנ"ל ושם אשתו הצנועה קילא ז"ל. הרב המופלג החסיד המנוח מהו' ישראל ר' קאפליש מווין היה חתן ר' יהודה ריוו הנ"ל. בנו הרב הגדול מהו' שמשון אבד ור"מ בהערץ פעלד והמדינה אחיו הקצין מהו' בערמאן בקיציגין :

הגאון מהו' חיים מפונא היה לו ר' בנימ א' הגאון מהו' שמשון אב"ד בלעסלי. והשני הרב מוח' שמשון מפראג. והשלישי מופלג בתורה פ"ד דק"ק פראג שמו מהו' דוד בהגאון. והרביעי ה"ה הרב המופלג בתורה מהו' יצחק בהגאון :

הגאון מהו' מענדיל מרגליות מפרעמסלא בא לקראקא ממדינת גאליץ. ושם אמו פרדכי מגאליץ ונשא את בת הגאון מהו' מרדכי מרגליות מקראקא מרת שיינדיל וילדה לו שמונה בנים גאונים האחד הגאון מהו' יואל פייבש אשר היה חתן הגאון מהו' אברהם אב"ד דק"ק בריסק דליטא בהגאון בעל משאת בנימין. הב' הגאון מהו' משה אב"ד דק"ק טראני. הג' הגאון מהו' אלעזר אב"ד דק"ק לובלא. הד' הגאון מהו' אליהו מפרעמסלא שהיה חתן הגאון מהו' הירש הינקיר. הה' הגאון מהו' נחמן אב"ד דק"ק מזריטש בליטא. והניח בנו אחריו. ונכדו הגאון מהו' מענדיל הייקיריל מלובלין. הו' הגאון מהו' מרדכי חתן הקצין מהו' קאפיל מקראטשין. הז' הגאון מהו' שמואל ר' מיכשקיש מווילנא. הח' המופלג בתורה מהו' ישראל חתן מהו' אברהם מטיסמניץ. ואח"כ נשא הגאון מהו' מענדיל מרגליות הנ"ל לאשה את בת הגאון מהו' משה חריף ז"ל אב"ד

כן שמעתי אבל לא אחי לעמוד יסוד ע"ז. כגידו לי כי נמלא קמיע מאתו בטיקטין.

בני זקני מהרש"א. א' הגאון מוכ' משולם זלמן אבי הרב מוכ' יכודא ליב ז"ל אבי הרב הגדול מוכ' משה כלוי ז"ל. (הוא חותן של הגאון מוכ' לוי מקאדני ז"ל בעל עטרת ראש שכוה ג"כ א"ז של ה"ז מוכר"מ ז"ל הכ"ל) אבי הגאון החסיד המקובל מוכ' אליעזר ז"ל. חותנו של הרב המקובל מוכ' ראובן האב"ד נאוהכרדק אבי האשכ כלדיקת מרת אסתר אמו של חמי זקני זלכ"ס הכ"ל. ב' הגאון מוכ' אברהם ז"ל. ג' אשכ הגאון מו' יצחק סגל בהגאון המפורסם מוכ' שלמה חריף סג"ל האב"ד לבוב. לאדמיר. והובא בט"ז ש"א

אב"ד דק"ק קרעמניץ והולידו כמה בנות וחתניו לוקחי בנותיו הם אלו. האחד הרב הגדול המופלג בדורו מוה' יצחק בהגאון מוה' נפתלי כ"ץ מלובלין. ושם אשתו הרבנית מרת איידיל ז"ל. הב' הרב הנגיד המפורסם מוה' יהודא במוה' אברהם פרוק מווינא. ושם אשתו מרת פרייריל. הג' הגאון מוה' מרדכי אב"ד דק"ק ברעזין בהגאון מוה' מאיר אב"ד דק"ק לבוב והגליל (הוא אבי זקינו של הגאון האמיתי המפורסם מוה' יוסף שאול הלוי אב"ד דק"ק לבוב והגליל נר"ו כן שמעתי מפיו) הד' הרב מוה' אברהם בהגאון מרדכי אב"ד דק"ק רישא. הה' היה בנו של הגאון מוה' הירש אב"ד דק"ק קראטשין בהגאון מוה' שמשון מאוסטרא. הו' התורני המופלג מוה' אברהם

דיין

אות מ' סק"ל ושמות נשים אות ג' סק"ב ואות ח' סק"ד (זה ראיתי כעתק מעלת יוחסין להגאון האמיתי מו' אפרים זלמן מרגליות מזרח. ד' אשת זקוני הגאון המפורסם משה האבד"ק לובמלא לובלין זע"ס מהדורא צתרא על מסכתות. יש לו הסכמך בס' מאמר קדישין על ס' טריפות. וזכ' עמודים שזעס. וזש"כ יו"ד (לחתן אחיו הגאון האמיתי מוה' שצחי כהן) ונפטר לובלין כ"א כסליו תכ"ט. ה' אשת הגאון מוה' שלמה בהגאון האמיתי מוה' נתן שפירא מהורדנא זע"ס מצוא שערס על הסערי דורא:

אלה הדברים החרות על מצבתו.

פה נגנו ונאסף איש תגא דמלכי.

הוא נגר ובר נגר. מופת הדור הצניף המהור. הרב המופלג בחכמה בענוה וביראה, ושמעו יצא ממזרח שמש עד מבואו, האיר כל חכמי ישראל בחיבורו הגדול שחדש כפלפולו ובחריפותו על גמרא פירוש רש"י ותוספת הגאון נ"י פ"ה מוהר"ר שמואל אליעזר במוהר"ר יהודא הלוי זצלה"ה, ונתבקש בישיבה של מעלה ומת במיתת נשיקה ועלה לשמים והיתה מנוחתו כבוד במוצאי מנוחה ונאסף ביום א' ה' ימים לחדש כסליו בשנת שצ"ב לפ"ק.

ת נ צ ב ה

מגילת יוחסין

דיין מפרעמסלא . הו' המופלג מוהר"ר יוסף בהקצין מוהר"ר
אברהם משיסמניץ :

הרב הגאון מוה' נפתלי כ"ץ ז"ל מפונא הוליד כמה בנים ה"ה הרב
החסיד מוה' חיים כ"ץ ז"ל שהיה רב הקלוז דק"ק אוסטרא .
והרב הגאון מוה' מרדכי כ"ץ ז"ל שהיה אב"ד דק"ק פונא והגליל
והרב הגאון מוה' בצלאל כ"ץ ז"ל שהיה אב"ד ור"מ דק"ק אוסטרא
והגליל ובנו הרב המה"ג מוה' איזיק כ"ץ ז"ל רב בקלוז דק"ק
אוסטרא . והרב הגאון מוה' יצחק כ"ץ ז"ל שהיה אב"ד דק"ק
קרעמזור . והרב הגאון מוה' שמעלקא כ"ץ ז"ל אב"ד בברעסלא .
והרב הגדול מוה' יצחק איזיק כ"ץ אב"ד דק"ק פרוסטיץ :

והתני לוקחי בנותיו של הגאון מוה' נפתלי כ"ץ הנ"ל האחר
הגאון מוה' יעקב אב"ד דק"ק פונא והגליל ושם אשתו
הרבנית מרת שפרינצה ושם הב' הגאון החסיד מוה' סעדיה ישעי'
ז"ל אב"ד דק"ק מעזריש ושם אשתו הרבנית מרת איריל . ושם
הג' היה הרב המופלא מוה' יהודה ליב בהגאון החסיד מוהר"ר
גבריאל ז"ל אב"ד דק"ק נ"ש והמדינה ושם אשתו הרבנית מרת קילא :
הרב המנוח מוה' ישעיה כ"ץ ז"ל אחיו של הגאון מוה' נפתלי
כ"ץ ז"ל מפונא הוליד בתוך שאר בניו המופלגים את האחד
המיוחד ה"ה הרב המאור הגדול המקובל המפורסם מוה' משה כ"ץ
נר"ו ר"מ דק"ק פרעמסלא ולפנים היה אב"ד ור"מ בק"ק מעזיבו
ואגפי' . ואת הרב המאור הגדול המפורסם מוהר"ר בצלאל כ"ץ
ז"ל אב"ד ור"מ דק"ק יאס והמדינה :

הרב הגדול מוהר"ר יהודה ליב כ"ץ ז"ל אב"ד דק"ק פלאצק
אחי הגאון מהו' נפתלי כ"ץ הנ"ל מפונא הוליד בתוך שאר
בניו ההגונים את האחד המיוחד ה"ה הרב הגאון המפורסם מוהר"ר
יעקב כ"ץ ז"ל אב"ד ור"מ דק"ק פלאצק והגליל :

הרב המאור הגדול מוהר"ר משה אב"ד דק"ק טראני הנ"ל הוליד
את הרב המאור הגדול מוהר"ר מנחם מענדיל אב"ד דק"ק
קראמשיץ ובנו הרב המאור הגדול מוה' אביגדור אב"ד דק"ק חענטשין :
הרב המאור הגדול מוהר"ר משה כ"ץ נר"ו ר"מ דק"ק פרעמסלא
הנ"ל חבר הרבה ספרים ואת אשר כבר יצאו לאור הם אלו .
פני משה . קרן אור . דרוש משה . יד משה . מטה משה . ואשר
עדיין הם בכתובים בידו הם אלו . אהל משה על התורה . בירך
משה על התורה . חוד משה על נביאים . ויכתב משה על הכתובים
דבר משה על מדרש רבה . ויגד משה על אנדות הש"ס . מתנות
חלקו חדושי הלכות ודיבורי רש"י ותו' ולשונות הרי"ף והרמב"ם
ז"ל . והשיב משה שאלות ותשובות . מסוה משה חבור כולל חידושי
הלכות ואגרות ודרושים לכל חפציהם :

In der Copie des Babbe. Gross in Lunden
Umring (Fragment) lautet der Schluss:

ואת כל המעלות שיש ליה אלהים
קמה מיהו נבדל מהיולדות ויהיה
קמה פנים אלו ויהיה אלהים
יהיה אלהים אלהים אלהים אלהים

אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים

אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים

אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים

אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים
אלהים אלהים אלהים אלהים אלהים